

III. kongres samoupravljalcev naj bo glas delavcev

Kongres je za samoupravljalce priložnost, da sežejo v srž delavskih problemov in v vprašanje uveljavljanja delavcev kot samoupravljalcev. Uveljavljanje delavca kot samoupravljalca pomeni uveljavljati ga kot gospodarja ne samo pri njegovem stroju in rezultatih njegovega dela, ampak tudi v pogojih dela, v združenem delu, v razvojni politiki organizacije združenega dela, v razširjeni reprodukciji in v družbi kot nosilca družbenega razvoja ter drugod.

Kongres ne bo zgodovinska prelomnica ker smo si to prelomno situacijo ustvarili že z bitko za novo ustavo, za zakon o združenem delu, za sistem, za to, da se v političnem sistemu uveljavita delavski razred in združeno delo. Kongres predstavlja enega izmed vzvodov za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja. V središču pozornosti bodo nekateri problemi in dejstva, da je samoupravljanje edino, s katerim lahko rešujemo zastavljene gospodarske, družbene in politične probleme. Teh nihče ne more reševati v imenu delavskega razreda in v imenu združenega dela; rešuje jih lahko samo organiziran delavec.

Zato moramo delavci v svoji lastni delovni organizaciji povezati kritične poglede na stanje v njej, v občini in v republiki ter tudi v odnosu do federacije. Vsi smo povezani, zato mora biti pred našimi očmi celota. V sporočilih kongresu moramo jasno povedati, s katerimi stvarmi se delavci ne strinjamo in kje so resnični problemi samoupravljanja v naši družbi; le tako bo kongres dal željene uspehe in nov elan za delo in nadaljnje utrjevanje naše družbene ureditve. Torej, v sporočilih kongresa mora spregovoriti delavec in če bo kritičen in jasen, bo to pomenilo velik napredek. Zato moramo vsako obravnavo, vsak delovni sestanek, referendum, zbor delavcev itd. izrabiti za zbiranje podatkov in črpanje vsebine sporočil. O vseh problemih se moramo delavci pogovoriti na svojih sestankih in tako bomo vsi prispevali k temu, da se bo naša družba in dežela razvijala na zdravih osnovah. In tako bomo čutili, da je kongres samoupravljalcev res glas delavcev.

V. B.

Z intenzivnejšim delom, organizacijo programa in izvoznimi prizadevanji smo v letu 1980 ustvarili višji dohodek

Skupni poslovni rezultat naše delovne organizacije je bil v preteklem letu boljši kot kdaj prej. Nanj pa so imele velik vpliv izredne spremembe na tržišču, tako, da so bili med letom rezultati zelo različni. Podražitve osnovnih surovin, energije ter uvoženih materialov so bile ogromne. Posledice devalvacije so bile za našo delovno organizacijo negativne spričo velikega uvoza ter visokih anuitet za investicijska posojila.

Nov devizni sistem ter pospeševanje izvoza, ki je postal eden najvažnejših stabilizacijskih ciljev, so prinesli znatne spremembe v poslovni politiki in v pridobivanju dohodka. Na področju izvoza smo dosegli lepe uspehe, saj smo ga povečali po vrednosti v primerjavi z letom 1979 za 81,5 %. Zahvaljujoč ugodni konjunkturi, posebno v I. polletju, je bil tudi finančni rezultat izvoza zelo ugoden. V četrtem trimesečju pa so posledice stagnacije na svetovnem tržišču papirja ter velike konkurence, na drugi strani pa podražitve domačih reprodukciskih materialov, razvrednotile izvozna prizadevanja.

Vojna med Iranom in Irakom je preprečila še večje izvozne rezultate, tako, da dodatne obveze za izvoz, ki so jo delovne organizacije SOZD Slovenija papir podpirale, nismo mogli izvršiti (namesto 20 milijonov \$ izvoza smo dosegli le 16,8 milijonov \$, nadplanskega izvoza le 0,8 milijonov \$).

Slabša konjunktura je ponovno poudarila slabosti jugoslovanske ponudbe na inozemskih tržiščih. Naši proizvodi so dragi, obremenjeni z visokimi fiksnimi stroški oz. prispevki, vezanimi na osebne dohodke, ki ne vzdržijo primerjave s stroški inozemskih ponudnikov, visoke uvozne davke pa dražijo reprodukcijske materiale ter investicijske dobrine, ker ob naši produktivnosti nimamo dobrih možnosti za trajne izvozne uspehe. Delež domačih surovin, ki so potrebne za proizvodnjo papirja, je prenižek; uvažati moramo skoraj vso celulozo iglavcev, saj je na domačem tržišču ni moč dobiti. V lanskem letu smo uvozili 24.198 ton celuloze in lesovine iglavcev, največ iz Avstrije in Švedske, doma pa smo dobili od Krškega le 3439 ton celuloze iglavcev.

Zaključni račun za leto 1980 kaže zelo ugoden finančni rezultat za celotno delovno organizacijo, kot seveda za posamezne proizvodne temeljne organizacije. Že med letom smo ugotavljali dvig proizvodnje papirja v obeh temeljnih organizacijah, konec leta pa smo proizvodnjo povečali v primerjavi z letom 1979 v TOZD Tehnični papir za 2479 ton in v TOZD Grafični papir za 2794 ton, torej skupaj 5273 ton papirja več.

Tudi proizvodnja v TOZD VETA je bila večja za ca. 116.000 rolic, še večja pa pri lepilu. Med letom sta prodaja oz. proizvodnja tapet kazali slabe rezultate, vendar se je realizacija v zadnjem trimesečju močno popravila, tudi po zaslugi večjega izvoza.

Proizvodni rezultati pa bi lahko bili še boljši, saj so še rezerve v boljši organizaciji dela, zniževanju zastojev, večji skrbi za kvaliteto in izmet ter v štednji materiala in energije. V le-

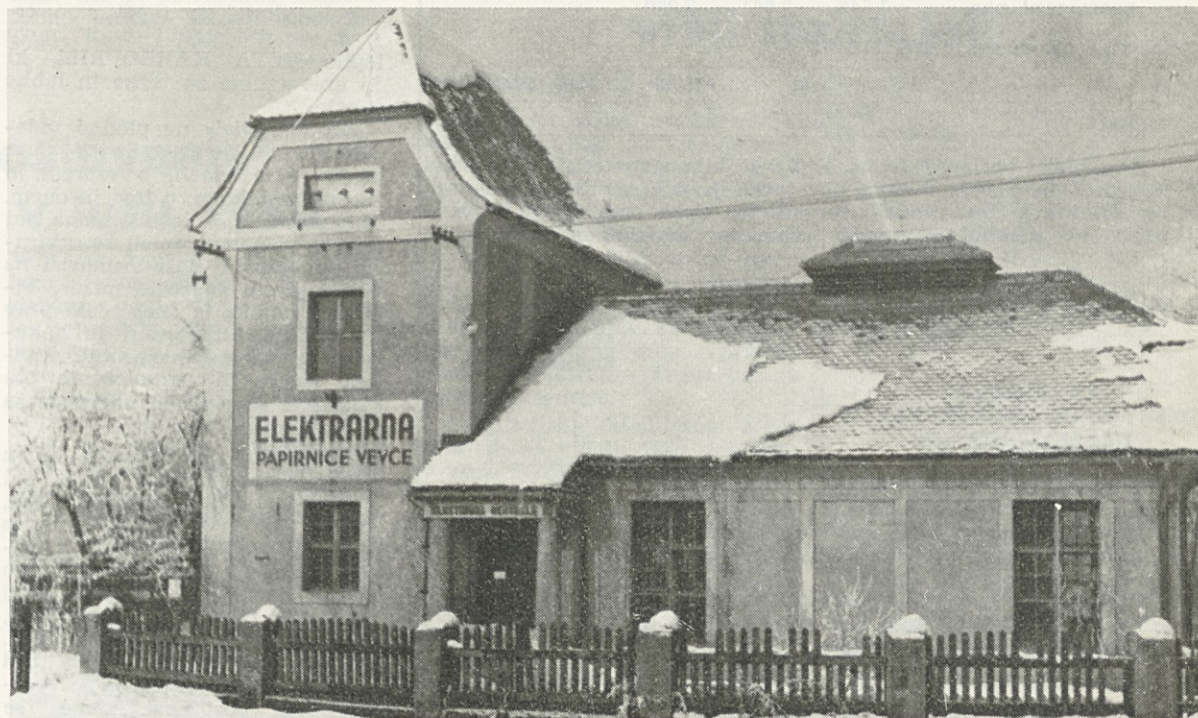
tošnjem letu bo poleg materialne štednje in nadaljnega povečanja izvoza velika naloga tudi, kako povečati produktivnost dela. Na tem področju je bilo z uvajanjem novih kapacitet 5. papirnega stroja dosti storjenega. Potrjeno je

bilo pravilo, da k večji produktivnosti doprinaša največ uspešna modernizacija proizvodnje in uvajanje sodobne tehnologije. Rast uspešnosti in produktivnosti v preteklih letih kažejo najboljše naslednji podatki:

	1976 pred V. PS	1978	1979	1980	Indeks 80/76
Proizv. papirja ton	37.115	62.066	67.305	72.579	195,6
Celot. prihodek v 000 din	586.110	1.117.896	1.486.529	2.131.231	363,6
Število zaposlenih	1.098	1.234	1.275	1.301	118,5
Produktivnost-indeks	100	149	156	165	165

Celotni prihodek in prikaz delitve čistega dohodka ter nameni samoupravnega združevanja zadnja tri leta:

	1978	1979	1980	Indeks 1980/1979
Celotni prihodek	1.117.896	1.486.529	2.131.231	143
Dohodek	277.395	406.655	574.489	141
Čisti dohodek	177.475	258.996	382.194	148
za OD	141.748	177.400	223.817	126
Prisp. za stanov. gradnjo	8.399	10.265	13.171	128
V sklad skupne porabe	14.210	30.036	17.000	57
Rezervni sklad	6.435	10.474	14.554	139
V poslovni sklad — od tega:	6.183	30.716	113.652	370
— posojilo za nerazvite	6.191	8.561	11.056	129
— združevanja — ceste, železnice, energija, itd.	10.770	27.990	21.095	75
— primanjkljaj za ostanek poslovnega sklada	— 10.781	— 6.515	+ 81.501	

Povečanje celotnega prihodka, ki znaša 18 % nad planom, dohodka in čistega dohodka je odraz večje proizvodnje, boljšega in dražjega asortimenta, uspešnejšega izvoza ter povečanje cen, ki so bile v preteklih letih prenižke glede na stroške. Dohodek smo glede na plan povečali za 35 %.

Večji čisti dohodek in ostanek za poslovni sklad pa sta tudi rezultat deviznih olajšav, ki smo jih uveljavili kot izvozniki, kajti na izvoz se nanaša preko 22,5 % vrednosti celotnega prihodka.

Delež posamezne TOZD za sklade podjetja z amortizacijo nad predpisanimi stopnjami je:

	%
TOZD Tehnični papir	61
TOZD Grafični papir	23
TOZD VETA	12
TOZD Blagovni promet	4

Porabljena materialna sredstva vsebujejo porabo surovin, materialnih stopnjah in je večja zaradi vsakoletne revalorizacije za 14 % od l. 1979 ter za 4 % od planirane. V breme dohodka je obračunana tudi amortizacija nad predpisanimi stopnjami v 5 % večjem znesku kot l. 1979, v planu pa je nismo predvideli.

»Grafični papir« ob odplačilu invest. kreditov in znašajo na 1 tono proizvedenega papirja v l. 1980 1792 din.

SREDNJEROCNI PLAN RAZVOJA IN TEKOCE FINANCIRANJE

Investicije, ki smo jih s sprejetimi temelji plana srednjeročnega razvoja planirali, so predvidene v takem zaporedju, ki ga bodo omogočila razpoložljiva finančna sredstva.

V naslednjih treh letih bomo večino doseženih sredstev uporabili za odplačilo investicijskih kreditov. V preteklem letu smo odplačali 74,8 milij. din na račun anuitet za V. PS. Z zaključnim računom pa smo ustvarili dovolj (Nadaljevanje na 3. strani)

Gibanje proizvodnje v mesecu februarju 1981

TOZD TEHNIČNI PAPIR

Proizvodnja:

	Doseženo			Indeks doseganja plana	
	II. 1981	φ I.-II. 1981	Plan 1981 φ mes.	φ II. 81	φ I.-II. 1981
Papir skupaj ton:	2.609	2.631	2.774	94,1	94,8
— od tega klas. papirji	1.548	1.555	1.403	110,3	110,8
— premaz. papirji	1.061	1.076	1.371	77,4	78,5
Lesovina	318	330	333	94,9	99,0
El. energija	4.393	4.139	3.500	125,5	118,2

Izkoriščenje zmogljivosti papirnih strojev:

	II. 1981	φ I.-II. 1981	φ I. 1980	Plan 1981
II. PS	94,8	91,8	91,8	92,0
III. PS	94,0	91,1	91,9	92,2
IV. PS	93,8	89,1	92,7	92,6
Skupaj:	94,2	90,7	92,1	92,3
Izmet v %: pap. stroji	12,46	13,40	12,1	11,9
PRS	22,19	20,87	21,3	

Proizvodnja papirja v mesecu februarju sicer ni dosegla planirane, vendar pa z ozirom na majhno število obratovalnih dni ter visok delež papirjev za izvoz, ni slaba. Stroji so obratovali z minimalnimi zastoji, pa tudi količina izmeta ni presegla običajne višine.

Proizvodni program je vseboval predvsem izvozne kvalitete papirjev kot so kulerji, ciklostil ter bankpost papirji. Premazanih papirjev pa smo izdelali znatno manj v korist klasičnih izvoznih vrst, po katerih je povpraševanje večje.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

Proizvodnja:

	Doseženo			Indeks doseganja plana	
	II. 1981	φ I.-II. 1981	Plan 1981 φ mes.	φ II. 81	φ I.-II. 1981
Papir skupaj ton:	2.448	2.732	3.063	79,9	89,2
— od tega klas. papir	900	731	83		
— premazani pap.	1.548	2.001	2.980		

Izkoriščenje zmogljivosti V. PS:

	II. 81	φ I.-II. 80	φ I. 1980	Plan 1981
Stopnja v %	86,3	86,0	85,2	86,5

Zelo nizka proizvodnja na V. PS je bila v mesecu februarju posledica majhnega števila obratovalnih dni, visokega izmeta ter strukture proizvodnega programa. Tako smo izdelali več papirjev z nizkimi gramskimi težami ter papirjev za izvoz.

TOZD VETA

Proizvodnja:

	Doseženo			Indeks doseganja plana	
	II. 1981	φ I.-II. 1981	Plan 1981 φ mes.	φ II. 81	φ I.-II. 1981
Tapete rolic	223.664	194.552	208.333	115,0	93,4
Lepilo zavrtkov	8.470	10.298	25.000	82,2	41,2

Proizvodnja tapet je bila zaradi izrednega povpraševanja ob izidu nove kolekcije tudi zelo visoka glede na majhno število obratovalnih dni.

OKROGLA MIZA:

19. februar 1981 — slovesen dan za delavce v TOZD Veta, slovesen za vse nas, vevške papirničarje; kupcem jugoslovanskih veletrgovin smo predstavili novo kolekcijo naših tapet VETA 81—82 in tako tudi pričeli s prodajo novih vzorcev. Slovesnost nam je bila toliko bolj draga, ko smo na obrazih kupcev zaznali občutek odobravanja ob listanju po novem katalogu. In prejšnja negotovost, ali smo le zadeli pravo paleto vzorcev in barv, se je izlila v prijetno harmonijo potrditev o pravilnosti prizadevanj in načinu izbire poti, ki naj bi nas pripeljala do željenega cilja.

Predstavitve kolekcije VETA 81-82 so se udeležili kupci SLOGA Zagreb, SUMADIJA Beograd, PAPIR Beograd, PROSVETA Beograd, JUGOTEKSTIL DO ONA-ON Ljubljana, ASTRA Ljubljana. Te trgovske hiše pa pokrivajo skoraj celotno jugoslovansko trgovsko maloprodajno mrežo.

Po ogledu proizvodnje tapet so si gostje in naši »tapetarji« izmenjali mnenja o novi kolekciji, o distribuciji katalogov; direktor Janez Lednik je predstavil jugoslovanskih trgovskih hiš pristržno pozdravil in jim v kratkem nagovoru opisal razvoj proizvodnje tapet. Vodja TOZD VETA inž. Ivo Bogovič je goste seznanil z načinom izdajanja nove kolekcije, o izbiri vzorcev, o izvoznih obvezah in možnosti prodaje na domačem tržišču. Poudaril je, da so koloriti izključno izdelani doma — v TOZD VETA, da smo novo kolekcijo pripravljali dve leti in vanjo vložili veliko truda in da bomo naslednji dve leti tudi odvisni od prodaje te kolekcije.

Če bi tudi drugi jugoslovanski proizvajalci na tak način predstavljali svoje kolekcije tapet glede na dogovor v Pazinu, potem bi bila konkurenca med nami enakopravna; žal pa ni tako.

Poleg kataloga tapet smo trgovcem predstavili tudi novo lepilo VETA KARBOPRIM, ki je univerzalno za težke in lahke tapete.

Ob »zdravici« na plodno sodelovanje se je razvila živahna razprava o cenah, o vzorcih, o možnosti nakupa, o tem in onem. Kar prekiniti jo je bilo treba, saj smo v ta namen imeli rezervirano popoldne v naši brunarici na Trebeljevem »okroglo mizo«. Višinska razlika in sneg nista prav nič motila razmišljanj in nakupovalne vneme; nasprotno, kanček idiličnega razpoloženja sta vnesla v sicer resne pogovore za okroglo mizo.

»Zelo sem zadovoljen z vašim načinom izdajanja kolekcije, saj je edino pravilen. Prepričan sem, da bo tudi ta kolekcija, kot vse kolekcije VETA do sedaj, z ozirom na širok izbor našla pravo mesto na našem tržišču,« je dejal tovariš IVICA MARKOVIČ, predstavnik SLOGE Zagreb. »Menim pa, da bi morala biti prodaja tapet v trgovini posvečena večja pozornost. Danes se tapete prodajajo širom Jugoslavije v vseh mogočih trgovinah, skupaj s tekstilom, praški, železom in drugim materialom. Tega ne bi smelo biti, saj so tapete tak artikel, kateremu bi morala biti posvečena drugačna skrb. In prav zato je že povečano število katalogov — letos 2000 — še vedno premajhno, čeprav vemo, da je to velik strošek za vas. Z ozirom na ogromno število prodajnih mest — in vsako mora seveda imeti katalog — je le-teh kar premalo. Vedeti moramo tudi, da se vsi ti katalogi po trgovinah listajo dan za dnem, zato ni čudno, da so zanemarjeni (umazani in strgani) in čisto res je, da to meče potem slabo luč na vašo blagovno znamko, kot je dejal inž. Bogovič. Če bi imeli za prodajo tapet specializirane trgovine, bi bilo potem drugače. Na žalost si trgovci zaenkrat tega še ne moremo privoščiti, zato pa

Nova kolekcija

je seveda naša naloga, da bolj pazimo na kataloge, da vplivamo na tržišče in iščemo kupce za vse vzorce vevških tapet, da bodo našle takšno prodajno mesto, kot jim gre. Tako bomo pomagali proizvajalci.

Po mnenju tovariša Markoviča in njegovih sodelavcev pa vevški katalog brez grobovlaknatih tapet le ni popoln. Po teh tapetah je veliko povpraševanje in bi šle — ne glede na ceno — za med v prodajo.

Škoda res, da nikakor ne uspešno najti ustrezne organizacijske rešitve za izdelavo teh tapet. Zaganje gotovo ni problem, saj ga je možno dobiti; če pa je problem, kako ga pripeljati v tovarno, ga presejati in pripraviti za proizvodnjo, bi bilo nujno potrebno ta problem tudi rešiti in to najbrž v TOZD Tehnični papir, če bi grobovlaknati papir izdelovali na drugem papirnem stroju.

Tovariš JEFTINIJE JANKOVIČ, predstavnik PROSVETE iz Beograda, je bil mnenja, da kupci masovno kupujejo le do 30 % posameznih vzorcev iz kataloga in da bi se mi — proizvajalci — glede izbora vzorcev in barv morali povezati s kupci. Tudi razpon cen se mu je zdel velik in pred-

vsem ni zadovoljen z zaporedjem cen, saj v katalogu vzorci niso razvrščeni od najcenejših do najdražjih. Tudi cena lepila se mu je zdela visoka.

Ivo Bogovič: »Res je, da več glav več ve. Res pa je tudi, da smo takrat, ko smo s kolekcijo začeli, vključili velik krog ljudi v njeno sestavljanje. Toda individualni pogledi so tako zelo različni, da je silno težko izluščiti realno podobo. Glede na prejšnje kolekcije vidimo, da izbor vzorcev pri kupcih ne raste proporcionalno s številom vzorcev v katalogu. Tri kolekcije so nam dale veliko spoznanj, na osnovi katerih smo sestavljali četrto kolekcijo. Pomagali smo si s sistemom opazovanja dobrodošlih vzorcev in koloritov v svetu in pri nas. Če pa bi se poslužili sistema konzultacije različnih kupcev za izbor posameznih vzorcev, bi gotovo propadli. Imeti morate zaupanje v nas, ki v proizvodnji skrbimo za to, da bi kupce najbolj zadovoljili. Tu tudi vemo, kaj storimo napak in to tudi potem popravimo. Naša prodaja ima vpogled nad celotno prodajo v Jugoslaviji in Evropi, prisluhne vsem oblikovalcem in trudi se tudi, da bi ljudje menjali svoj okus.

Direktor delovne organizacije Janez Lednik pozdravlja goste v jedilnici obrata tapet

»Katalog nove kolekcije tapet VETA 81—82 bo gotovo našel pravo mesto, opravičil vaša prizadevanja in zaupanje nas, ki ga bomo prezentirali,« je poudaril predstavnik Sloge-Zagreb tov. Ivica Marković

Gostje so bili prepričani, da se bo krog kupcev naših tapet še razširil

Ljubljana se pod fužinskim ježom razprši v milijone kapljic, ki se iskrijo v prvem pomladnem soncu. Tovariš Milan Kocjan že celih trideset let skrbi za pravilno obratovanje turbine

veta 81-82

Če pa bi kdo od vas želel naročiti veliko količino enega samega vzorca, recimo 50.000 rolic, bomo prav gotovo po vašem okusu ta kolorit tudi izdelali.

Na ceno tapet pa vplivata največ umetniška vrednost in kvaliteta tapete. Vemo, da ima cena veliko vlogo na tržišču in tudi vemo, da bomo morali tistim tapetam, ki ne bodo šle »naj, naj« korigirati prodajo z nižjo ceno. Mislim pa, da reden porast cen pri naših tapetah ne bo bistveno vplival na njihovo prodajo.

V katalogu je ostalo tudi še nekaj starih dobrodošlih vzorcev; vsi bi sicer želeli samo vse novo, a tudi kaj starega je še dobro uporabno.

Vodja prodaje tapet Vračko Lado: »Poznamo tudi takšne kupce, ki kupujejo samo tiste vzorce tapet, ki so njim samim všeč, potem pa tarnajo, da ne gredo v prodajo. Ljudje imamo pač zelo različne okuse. Mi z našim sistemom dela nismo nikoli dali povoda, da bi konkurirali z nelojalnimi cenami in nelojalnim poslovanjem do posameznih kupcev. Svoje mesto na jugoslovanskem in inozemskem tržišču si želimo zagotoviti s kvaliteto in doslednostjo. Zato smo tudi obdržali svoj sistem izbora vzorcev za novo kolekcijo seveda na svojo odgovornost, in za ta svoj sistem tudi odgovarjamo. Iz prejšnjih kolekcij nam je bore malo

»Z naročilom je treba kar pohiteti,« sta resno menila Ružica in njen kolega, predstavnika Papirja Beograd

»Ne moremo mimo dejstva, da je vevški katalog najbolj univerzalen, ker je prilagojen okusu vseh jugoslovanskih kupcev — od Djevdjelije do Triglava,« je v imenu slovenskih trgovskih predstavnikov dejal tovariš Miro Moravec iz Astre

vzorcev ostalo v skladišču, kar je tudi potrditev pravilnosti našega sistema, v katerega smo morali vložiti znanje, trud in veliko sredstev.

»Jugoslavija je tako nacionalna država, da je njeno tržišče s proizvodi, ki so modnega značaja, silno težko zadovoljiti,« je poudaril tovariš MIRO MORAVEC iz Astre Ljubljana. »Znano je, da gre iz kataloga kateregakoli proizvajalca tapet 20—25 % vzorcev superdobro v prodajo. Mislim pa, da je vevški katalog najbolj univerzalen, ker je prilagojen okusu kupcev od Djevdjelije do Triglava. Vsi vemo, da v različnih pokrajinah gredo v prodajo različni vzorci in Vevčani imajo povsod dobre rezultate!«

Vsi predstavniki trgovine so si bili v tem, da je nov izbor vzorcev v katalogu dober, enotni. Seveda pa bo rešeto tržišče, tisti parameter, ki bo pokazal, če je bila pot izbire tudi tokrat prava.

»Lepo bi bilo,« je nadaljeval tovariš Miro, »da bi tudi mi, predstavniki trgovine, sodelovali pri sestavi kolekcije, predvsem v širšem izboru koloritov in vzorčnih valjev, kot je menil že tov. Jette. Tako bi pomagali proizvodnji. Nov katalog vsebuje 240 vzorcev. Nihče izmed nas, ki smo danes tukaj, ne bo izbral vseh vzorcev; vrteli se bomo okoli stotih. Stroški ostalih vzorcev bodo torej ostali proizvodnji. Vsekakor pa mora vsak katalog vsebovati vsaj 200 vzorcev.

Težko je trgovino in proizvodnjo enako naravnati. Upamo pa le, da bo čez čas tudi ta relacija boljše in povežava trdnjše. Tudi okusi jugoslovanskih kupcev se bodo vedno bolj izenačevali.

»Vevški TOZD Veta moramo dati vse priznanje, saj je vzor korektnega obnašanja na jugoslovanskem tržišču. Rekel bi, da je vevška politika pravilna, saj je njen način izbora vzorcev pokazal dobre rezultate. Poudariti moram tudi to, da so Vevčani striktno izpolnjevali vse naše dogovor in dosledno spoštovali na-

Pregled poslovanja TOZD VETA v letu 1980

TOZD VETA beleži v letu 1980 relativno dober rezultat kljub temu, da v dveh letih (kolekcija 1979/80) cene tapetam niso bile spremenjene, medtem ko so se cene surovin dvignile za ca. 40 % in so »porabljena sredstva« porasla z ozirom na 1979. leto za 51 %. Na ustvarjeni poslovni sklad (z amortizacijo nad predpi-

še skupne samoupravne akte. Teh kvalitet pri drugih proizvajalcih nismo doživeli. Z Veto nismo nikdar imeli nobenih problemov. Sodelovanje z Vevčani je vzorno, za kar se jim zahvaljujem in upam, da bo še dolgo tako,« je zaključil predstavnik SUMADIJE Beograd tovariš MILAN MILINKOVIĆ.

Okroglo mizo smo zaključili zadovoljni oboji, proizvajalci in kupci, ki so takoj podpisali precejšnja naročila in na nas je, da njihovim željam ustrezemo. Torej sploh ni važno, kdo ima prav, važno je le to, da tržišče dopušča samo tisto, kar je dobro. Da nismo slabo zadeli, da so naše dolgoletne izkušnje pravilne, potrjuje tudi prodor na inozemsko tržišče. Letos imamo podpisano pogodbo s Sovjetsko zvezo za milijon rolic tapet. Prodali bi jih lahko še več, če bi jih lahko tudi naredili.

Za to, da smo uspeli predstaviti letos novo kolekcijo, so zaslužni vsi delavci VETE, za to, da je prodaja te že v polnem in sigurnem teku, gre zasluga prodaji tapet, izvozu in ekonomski propagandi, da pa bodo kupci tudi dobili naročene količine rolic tako doma kot v inozemstvu, pa je dolžnost, ki je naložena v prihodnjem obdobju vsem delavcem v proizvodnji tapet. In v teh za gospodarstvo težkih časih je to silno odgovorna dolžnost, obenem pa prijetna in spodbudna. Treba bo torej poiskati notranje rezerve, ki brez dvoma obstajajo, saj naši tapetni stroji niso polno izkoriščeni, treba se bo poglobiti v organizacijo dela in proizvesti toliko, kolikor so naši »prodajniki« sposobni plasirati na domačem in tujem tržišču. To so za sedanjo situacijo prijetne dolžnosti, ko vidimo nešteto delavcev po raznih delovnih organizacijah brez dela, premeščene na druge naloge, na kolektivnem dopustu... In še bolj prijetne zato, ker si privoščimo lahko le toliko pravic, kolikor smo sposobni izvršiti svojih dolžnosti.

Vida B.

»Želimo, da bi delavci VETE z novo kolekcijo dosegli velike uspehe in želimo jim vse dobro!«

Tovariša Ivica — Sloga Zagreb in Jette — Prosveta sta silna prijatelja; poleg so še predstavniki Sumadije in Papirja iz Beograda.

Z intenzivnejšim delom, organizacijo programa in izvoznimi prizadevanji smo v letu 1980 ustvarili višji dohodek

(Nadaljevanje s 1. strani)

sredstev, da iz poslovnega sklada namenimo večji del za potrebe lastnih obratnih sredstev, ki se v preteklem srednjoročnem obdobju niso povečala. Drugi del pa bo predstavljal štednjo za bodoči razvoj. Letošnji finančni uspeh nam to v polni meri omogoča. Lahko računamo, da bomo z investicijo v kalcijev karbonat lahko pričeli, prav tako s pripravami za saniranje Fužin ter za ostale investicije.

Investicijska (kvalitetna) sredstva, ki so v letu 1980 dosežena v vseh TOZD, so naslednja:

	v 000 din
Sredstva amortizacije	95.690
Amort. iznad min. stopenj	31.240
Sredstva posl. sklada — neto	81.501
Skupaj	208.431

	Slov. papir povpr. 9 mes./80	Pap. Vevče 1980
— Doseženi dohodek na delavca	385.506	467.126,60
— Doseženi čisti dohodek na delavca	240.771	289.980
— Akumulacija v primerjavi s povpr. uporab. sredstvi	3,8 %	7,23 %

Primerjave z delovnimi organizacijami izven naše republike še ne moremo izdelati, ker podatkov o tem še nismo prejeli. Očividno pa je po vestih, da so finančni rezultati tam mnogo slabši in imajo nekatere DO velike izgube prikazane že pri periodičnih obračunih. Vzroki za izgube so različni, od velikih izdatkov za obresti investicijskih kreditov do ogromnih podražitev energije ter osnovnih surovin, posebno lesa. Teh podražitev nekatere DO niso bile v stanju pokrivate.

Anuitete inv. posojila ca. 86.378
Ostane za obr. sredstva in investicije 122.053

Potrebe po obratnih sredstvih so zaradi velikih podražitev surovin tako narasle, da bodo absorbirale vsaj polovico teh sredstev. Ostanek pa predstavlja soliden začetek zbiranja sredstev za srednjoročni razvoj.

PRIMERJAVA S SORODNIMI DELOVNIMI ORGANIZACIJAMI

Primerjavo med delovnimi organizacijami, združenimi v SOZD Slovenija papir, lahko delamo glede na 9-mesečne rezultate l. 1980. Iz teh kazalcev vidimo, da smo boljši od povprečka SOZD pri vseh kazalcih. Pozitivni so še posebno naslednji rezultati, če primerjamo:

Relativno dober uspeh Papirnice Vevče v primerjavi z ostalimi delovnimi organizacijami papirne stroke lahko pripišemo naslednjim dejstvom:

- obratovanje brez večjih zastojev,
- vedno boljše izkoriščanje kapacitet, večja proizvodnja,
- fleksibilen program papirja
- več premazanih papirjev,
- veliki izvozni rezultati — večje količine in dobre povprečne cene.

Direktor DO
Janez Lednik

veta

tapete vevče

sano stopnjo) 18.114.375 din so vplivali predvsem sledeči faktorji:

- uspešno pripravljena kolekcija 1979-80,
- dobri prodajni rezultati. Prodaja tapet se je dvignila z ozirom na preteklo leto za 3,1 %, prodaja lepila pa za 18,7 %,
- povečanje celotnega prihodka za 21 %,
- povečanje storilnosti na proizvodnih strojih. Z znižanjem nadur za 3000 smo ob enakem številu zaposlenih dosegli boljše poslovne rezultate, saj smo izdelali za 5,2 % tapet in 111,1 % več lepila. Procent izmeta se je z ozirom na preteklo leto zmanjšal za 0,85 %. Pri tem moramo poudariti, da je bila izkoriščenost tapetnih strojev v okviru plana, sicer pa za 5 % nižja od leta

1979, na kar je vplivala slaba izkoriščenost duplex TS zaradi slabšega povpraševanja po duplex tapetah in zaradi rekonstrukcije stroja za klejni tisk v flexo tisk.

Poslovni rezultat je, kakor je to razvidno iz osnovnih podatkov, relativno gledano z ozirom na preteklo leto slabši, absolutno gledano pa z ozirom na zaostrene gospodarske pogoje dokaj dober. Dohodek je z ozirom na preteklo leto za 19 % nižji zaradi višje proizvodnje in drugih stabilizacijskih ukrepov, pa kljub temu z ozirom na plan 11 % višji. Čisti dohodek je le za 6 % nižji od planiranega, ostanek čistega dohodka pa za 11 % in to zaradi višje predlagane razporeditve čistega dohodka, kot je za osebni dohodek, del čistega dohodka za stanovanjsko izgradnjo itd.

V letu izrednih prizadevanj za izvoz smo tudi na tem področju dosegli relativno dobre rezultate. Izvozili smo 298.424 rolic tapet, kar znaša 13,2 % celokupne prodaje. Vrednostno predstavlja to več in sicer 20,7 % oz. 29.539.550 din, kar je rezultat doseganja visokih cen na zunanjem tržišču.

Uvozili smo za 461.989 dolarjev raznih surovin, vzorčnih valjev in drugega reprodukcijskega materiala. Izvoza pa je bilo za 609.334 dolarjev in za 402.576 klirinške menjave.

Z ozirom na izvozne zaključke pričakujemo v naslednjem letu še boljše izvozne rezultate.

Vodja TOZD VETA
Ivo Bogović

Komercialno poslovanje v letu 1980

Z ozirom na končni rezultat, ki ga je pokazal zaključni račun, moramo poslovanje v letu 1980, zlasti v primerjavi s prehodnimi tremi leti, oceniti kot zelo zadovoljivo. To zlasti velja glede ustvarjanja dohodka, čistega dohodka in pa ostanka dohodka, sredstev za razširitev materialne osnove. K uspehu delovne organizacije je s svojo aktivnostjo prispeval tudi TOZD Blagovni promet, čeprav se to ne vidi iz rezultata ostanka dohodka, glede na to, da je TOZD Blagovni promet posebnega pomena za delovanje v interesu proizvodnih TOZD.

Ceprav z velikimi težavami, nam je tudi v lanskem letu uspelo z oziroma na surovine in druge reprodukcijske materiale, vzdrževati kontinuirano proizvodnjo in celo preseči plan proizvodnje za preko 5.000 ton. Težave v oskrbi z materiali so bile na domačem tržišču v tem, da dobavitelji ne spoštujejo svojih obveznosti. To velja zlasti za dobave celuloze iz Krškega in Sremske Mitrovice, saj nam niso poslali niti 70 % pogodbenih ko-

smo v glavnem izvršili naše obveznosti napram sovlagateljem, kar se tiče dobav papirjev. Pri tem pa moramo ugotoviti, da domači trg še zdaleč ni bil napolnjen z našimi proizvodi. O prodajnih cenah smo se z našimi kupci sporazumeli za povišanje le-teh za vse naše proizvode od začetka meseca aprila za 18 %, koncem novembra pa smo s kupci sklenili sporazum o povišanju cen naših proizvodov še za 27 %. To povišanje so nam narekemale podražitve skoraj vseh vrst proizvodnih stroškov. Zadnje povišanje 27 % izvajamo od 1. 12. 1980. Na to povišanje pa ni bilo dano soglasje Zveznega zavoda za cene, ker je medtem začel veljati nov zakon o osnovah sistema cen in družbeni kontroli cen in je bila pristojnost urejevanja naših cen prenesena na republiško skupnost za cene. Ta skupnost še ni zaživela; pri tem mislimo, da zlasti ni zakonskih in drugih predpisov, s katerimi bi bilo urejeno vprašanje postopka za doseg spremembe naših prodajnih cen.

Posebej pomemben uspeh smo dosegli z našim izvozom. V lan-

da bi realizirali povečanje plana izvoza za ca. 4.000.000 \$. Da v tem nismo uspeli, so predvsem krive vojne prilike, ki so zadržale izvoz v Iran, ki je bil v zadnjih letih naš največji izvozni partner. Omeniti moramo tudi, da so se v pogledu možno-

sti izvoza papirja prilike od avgusta sem zelo poslabšale, kar se je odrazilo tako na količinah kakor v doseženih cenah.

Kar se tiče poslovanja v letošnjem letu, bo moral biti na izvozu še poseben poudarek. Kolikor bomo hoteli vzdrževati nemoteno proizvodnjo, bomo morali izvoziti skoraj 30.000 ton papirjev, kar nam bo dalo možnost, da bomo mogli uvoziti materiale,

ki se na jugoslovanskem tržišču ne proizvajajo ali jih ne uspemo dobiti. Da bomo dosegli tak izvoz, ki nam je življenjsko potreben, pa bomo morali korenito poseči v organizacijo naše proizvodnje, zlasti v TOZD Grafični papir, ki se mora kot izvoznik v bodoče bolje izkazati.

Vodja TOZD Blagovni promet
Dušan Kosmina

Kakšne so bile možnosti uvoza v letu 1980

Leto 1980 nam je pri nabavi surovin in reprodukcijskega materiala iz uvoza prineslo precej neprijetnih novosti. Spremenjeni pogoji uvoza so povzročili, da smo se kljub zadovoljivi ponudbi ustreznega blaga znašli v večjih težavah, kot pa so bile v letu 1979, ko ni bilo mogoče kupiti zadostnih količin celuloze.

Uvozne možnosti, dosledno vezane na prilive od izvoza, so se tekom leta zmanjševale. Pričeli smo s 95 % uvoznih pravic, skupščina SISEOT pa je med letom ta odstotek za našo dejavnost še zniževala, najprej na 80 %, v drugem polletju pa celo na 60 %.

Izkoristili smo vse možnosti, ki so nam bile dane, nekatere smo po mišljenju Gospodarske zbornice in Narodne banke celo izsilili. Kljub temu, da smo se pravčasno pripravili na povečan izvoz, ustreznih prilivov ne bi zadoščali za pokritje vseh surovin, ki smo jih v letu 1980 nabavili iz uvoza. Upoštevati je treba, da smo v prvih mesecih brez veza-ve lahko uvozili 2.200 ton celuloze iz tovarne Obir in da smo kasneje uporabili precej »zmrz-njenih« uvoznih pravic (razlika od 95 % do 80 % in kasneje 60 %) za uvoz celuloze iz Reberce, če-

prav nismo imeli vseh potrebnih soglasij SISEOT in Narodne banke.

Dobri izvozni rezultati do izbruha iransko-iraške vojne so bili razlog, da smo se v posebnem dogovoru SOZD z Izvršnim svetom zavezali povečati izvoz nad načrtovano vrednostjo, kakor pa smo napisali v ustreznem planu SISEOT. Ta dogovor nas je rešil strogih nadaljnjih omejitev v zadnjem kvartalu, za uvoz pa smo lahko uporabljali 70 % doseženih prilivov (namesto 60 %). Kljub takim rešitvam nismo mogli koncem leta pripraviti nikakršnih zalog važnejših materialov.

Od srede novembra ni bilo mogoče smotno uporabljati prispe-tilih prilivov za enakomeren uvoz posamičnih vrst reprodukcijskih materialov. Zaradi zaostajanja odjema celuloze iz tovarne Obir je bilo nujno pospešeno odkupovati celulozo in zmanjševati preveliko zalogo. Obenem smo še krepko občutili usihanje izvoza na vojno področje.

Tudi pri preskrbi s celulozo iz Sovjetske zveze smo doživeli v letu 1980 neprijetne spremembe. Sovjetski partner nam je praktično ukinil vse dobave celuloze

iglavcev, tako, da vsa prevzeta količina predstavlja le zaostale količine iz leta 1979. Tudi v prihodnje ne moremo s tega področja računati na pomembnejše količine te celuloze.

Za uspešno lahko ocenimo pre-skrbo s premaznimi materiali, saj nam je kljub slabšanju uvo-znih pogojev in še povečani proi-zvodnji premazanih papirjev uspe-lo zagotoviti potrebne surovine. Porast porabe teh materialov smo delno paralizirali z učinko-vito zamenjavo ugodnejših pig-mentov.

Oskrba s pomožnimi kemikali-jami, strojno vprego, je bila za-dovoljiva. V težki devizni situa-ciji pa smo od ostalih materialov v celoti izkoristili vse dobljene blagovne kontingente — za proi-zvode črne metalurgije in za le-žaje — medtem ko normalne sor-tirane oskrbe z rezervnimi deli ni bilo mogoče izvršiti. Priorite-tni seznam materialov za vzdrže-vanje, sestavljen v septembru, pa je bil realiziran.

Tudi preskrbo TOZD VETA ocenjujemo za uspešno, seveda prav tako brez ustvarjanja po-membnejših zalog uvoznih mate-rialov.

Vodja uvoza
Marjan Kopecky

Idiličen vojni park v tovarni, mar ne? Je pa muzejske vrednosti

ličin. Ne glede na to pa so do-mači dobavitelji pogojevali do-bave s pristankom na neuteme-ljene samoupravne sporazume o trajnem poslovnem sodelovanju, ki ne merijo na prav nič druge-ga, kakor na povišanje njihovih cen. Poleg tega smo morali do-mačim dobaviteljem premazanih sredstev in belil izdajati težko pridobljene devize, da smo si oskrbeli te materiale.

V pogledu prodaje na doma-čem tržišču nam je uspelo, da

skem letu smo izvozili nekaj preko 17.000 ton papirjev in okoli 300.000 rolic tapet. S tem rezul-tatom smo presegli izvoz v letu 1979 za preko 40 %, po vredno-sti pa celo za 81 %. Naša izvozna dejavnost pa bi bila še uspešnejša, če ne bi nastopila vojna na Srednjem vzhodu, ki je izvršitev že zaključenih poslov za Iran od meseca oktobra dalje v celoti preprečila. Čeprav smo naš letni plan izvoza za konvertibilno pod-ročje dosegli, pa nam ni uspelo,

Analiza poslovanja za TOZD Grafični papir

V letu 1980 so bili v TOZD Grafični papir doseženi nasled-nji proizvodni rezultati:

Bruto proizvodnja je bila do-sežena v višini 45.861 ton ter je glede na dosežen rezultat v letu 1979 večja za 7,5 %, oz. za 0,7 % večja od planirane za leto 1980.

Neto je bilo izdelano za 8 % več papirja kot v letu 1979, glede na plan pa se je neto proizvo-dnja povečala za 3,1 %.

Velik porast proizvodnje je opazen pri premazanih papirjih, saj je bilo izdelano kar 68,9 % več premazanih papirjev kot v letu 1979, oziroma je bil plan za leto 1980 prekoračen s 15,5 %; slabše pa je pri klasičnih papir-jih, kjer plan ni bil dosežen temveč je bil izpolnjen le 65,4 %.

Celotni prihodek TOZD znaša 964.063.825 din, 14 % nad planiranim. Seveda znašajo tudi po-rabljen sredstva 10 % nad pla-nom.

Na uspeh TOZD je predvsem vplival količinski porast proizvo-dnje za 8 %, glavni delež pa je pripisovati predvsem spre-membi proizvodnega programa v korist bolj oplemenitenih pre-mazanih papirjev.

Pri izmetu ni bistvenega od-stopanja od preteklega leta, kljub povečani količini zahtev-nejših premazanih papirjev.

Izkoriščenost PS je tudi porasla za ca. 2 %.

Veliko zastojev gre na račun pomanjkanja el. energije, pred-vsem v poletnih mesecih — iz-padi el. energije zaradi neviht, okvar. Poleg tega pa zaradi po-manjkanja el. energije vedno prvi izpade iz obratovanja V. PS.

Poleg teh težav so bili določeni problemi še z nabavo reproma-teriala in nabavo rezervnih delov.

Zaradi zahtev po povečanem izvozu so nastopile še dodatne težave in zastoji v dodelavi pa-pirja, predvsem zaradi zahtev po embalaranju — izdelavi bal, za kar pa dodelava ni ustrezno opremljena. Kvaliteta papirja je med letom zelo nihala in bodo potrebni še precejšnji napor v

naslednjem obdobju, da se bo zmanjšal odstotek izmeta in dvi-gnila kakovost posameznih vrst papirja. To velja predvsem za obojestransko in enostransko pre-mazane papirje, kjer sedanja ka-kovost ne ustreza zahtevam zu-nanjega tržišča zaradi prenizkega sijaja in gladkosti ter dvostrano-sti. Pri enostransko premazanih papirjih pa stopnji lugoodporno-sti in sijaja še nista odgovarjajo-či, medtem ko je lega papirja pri kromopapirjih zadovoljivo rešena.

Naša želja je, da bi se razmerje med formatnim in zvitkovnim pa-pirjem povečalo na račun sled-njega, ker bi ugodno vplivalo na zmanjševanje izmeta in na hit-

rejši pretok papirja skozi dode-lavo.

Pri zvitkovnem papirju bele-zimo minimalni izmet, medtem ko je pri formatnem papirju in pri manjših količinah še vedno izmet izredno visok.

Precej težav je bilo, posebno v zimskem obdobju, pri razpu-ščenju celuloze (zmrzneje bale), kar je vplivalo tudi na povečan izmet in na okvare strojne opre-me. To moramo v naslednjem ob-dobju odpraviti s primernim skladiščenjem surovin.

V. d. vodja TOZD »Grafični papir«
Andrej Grad

Ocena poslovanja v TOZD Tehnični papir

Za poslovanje v letu 1980 je posebno pomembno 8 % pove-čanje neto proizvodnje papirja v primerjavi s prejšnjim letom in preseganje plana za 7 %. Izdelano je bilo 34.728 ton papirjev. Navedeno preseganje je tembolj ugodno spričo dejstva, da na sta-rih papirnih strojih v zmogljivi-vosti ni mnogost v rezerv. Nasled-nja značilnost je v intervju izvo-zni usmeritvi, ki je bila naj-bolj izrazita v drugem in tretjem tromesečju, medtem ko je v za-četku in na koncu leta izvoz zaradi nepopolne pripravljenosti (1. trimesečje) oz. poslabšanih raz-mer na zunanjem trgu (4. tri-mesečje) zaostajal za povprečni-mi letnimi rezultati. Pri tem je treba poudariti, da izvozna us-meritev neposredno po devalva-ciji ni imela negativnega vpli-va na ustvarjanje dohodka in akumulacije. Proti koncu leta pa se je zaradi vse večjih podražitev domačih surovin in repromateria-la negativni vpliv izvoza na ustvarjanje dohodka pričel po-novno izražati, kar smo hoteli omiliti s predlogi za povišanje cen papirja.

V preteklem letu so bili na področju zniževanja izmeta, za-stojev in izgube delovnega časa kakor tudi z uporabo cenejših

surovin ter s proizvodnjo lastne električne energije doseženi do-bri rezultati. V bodoče bo po-trebno doseženo raven na teh področjih vsaj zadržati, medtem ko obstajajo na področju ener-getskih prihrankov, tehnoloških in organizacijskih izboljšav še neizkoriščene rezerve.

Poglavitni razlog finančnega uspeha — celotni prihodek je 1.201.246.314 din (12 % nad pla-nom) in dohodek za 39 % nad planom — ki močno presega s planom zastavljene cilje in lan-skoletne rezultate, je v zaostaja-nju porasta porabljenih sredstev za porastom celotnega prihodka in dalje v zaostajanju porasta osebnih dohodkov za rastjo do-hodka oz. čistega dohodka. Na področju izplačevanja osebnih dohodkov za TOZD »Tehnični papir« zdaleč niso bile izkorišče-ne možnosti, ki jih je dovoljeval »dogovor o uresničevanju druž-bene usmeritve razporejanja do-hodka v letu 1980. To predvsem v korist prizadevanjem za enot-no politiko nagrajevanja na ravni celotne delovne organizacije, kar bi bilo potrebno ohraniti tudi v bodoče.

Vodja TOZD »Tehnični papir«
Dušan Kogej

Otvoritev nove vratarnice je preložena

V letu 1979 začeta investicijska izgradnja novega vhoda z vrtar-nico nasproti gasilskega doma bi morala služiti svojemu namenu že jeseni leta 1980. Komisija in-špektorjev, ki si je objekt ogleda-

Spominski posnetek — nova vratarnica v gradnji

la, pa je imela nekatere pripom-be glede varnosti prehoda in os-vetlitve. Vse te napake smo v glavnem že odpravili, razen zu-nanje razsvetljave, ki jo odgo-vorni v papirnici nikakor ne mo-rejo usposobiti, celo v roku ene-ga leta ne. Tako bomo imeli otvo-ritev mnogo kasneje, kot smo planirali; ta čas pa bomo izkoris-tili za naslednja dela:

— povezava kanalizacije iz Zadvora in Sostrega na naše čr-pališče ob vratarnici — invest-i-tor Soseska,

— povezava črpališča s cen-tralnim kanalizacijskim kolektor-jem ob Zaloški cesti — investitor Soseska in Papirnica Vevče,

— ureditev zunanje razsvetlja-ve od mosta do vratarnice — Vzdrževanje (Papirnica Vevče),

— označba prehodov in peš po-ti — služba za varstvo pri delu (Papirnica Vevče),

— ponovna postavitev nove ograje od vratarnice do mosta čez turbinski kanal — Gradis.

Do odprtja novega vhoda še naprej služi pomožni vhod ob re-galnem skladišču za transportna vozila.

Stane Jalovec

Letni članski sestanki OOOZS so bili v roku in uspešno opravljeni

V februarju so vse osnovne organizacije zveze sindikata Papiirnice Vevče organizirale letne članske sestanke, na katerih so analizirale delo v preteklem letu in si zadale smernice za uspešno delo v letu 1981.

Objavljamo povzetke poročil I. OOOZS; o delu v preteklem letu so člani izvršnega odbora menili, da sicer ni bilo opravljenih v celoti, na kar je vplivalo več objektivnih faktorjev. Vendar pa se je izvršni odbor aktivno vključeval v dogajanja znotraj same TOZD Tehnični papir in izven nje v celotni delovni organizaciji. Včasih z večjo, včasih z malo manjšo aktivnostjo so spremljali in organizirali:

— razprave ob periodičnih obračunih,

— razprave o temeljih plana TOZD za obdobje 1981—1985,

— razprave o družbenem dogovoru o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za OD in skupno porabo,

— posebno pozornost so posvetili samoupravnemu organiziranju, predvsem so aktivno spremljali akcije v zvezi s pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Ljubljana,

— spremljali izvajanje kadrovske politike,

— obravnavali problematiko discipline (izostanki z dela, bolniški staleži),

— evidentirali so delegate v samoupravne organe in komisije delavskih svetov,

— zavzemali so se za čim boljše informiranje članstva,

— sodelovali na področju stanovanjske politike in družbenega standarda svojih članov,

— aktivno so bili vključeni v akcijo stabilizacijskih ukrepov in varčevanja,

— obravnavali prošnje in pri- tožbe,

— vseskozi vodili evidenco članov, ki so bili več kot dva me- seca v bolniškem staležu in jim nudili skromno denarno pomoč.

Pri svojem delu so skušali biti dosledni in kar se da delavni.

»Upamo si trditi, da je vedno boljše priznati tudi pomanjkljivo- sti dela, kot pa samo na dolgo in široko pripovedovati, kaj bomo vse postorili,« so zatrdili.

Tudi v prihodnje naloge, ki so postavljene pred sindikat, ni- so lahke, pa tudi ne tako zahtev- ne, da jim člani izvršnega od- bora I. OOOZS ne bi bili kos, kot so dejali, seveda s pomočjo vsega članstva in predvsem delegatov, katerih posebna naloga je, da svoje sodelavce sproti obveščajo in o odločitvah in sklepih z njimi razpravljajo. Torej bo zopet os- rednja naloga v novem obdobju skrb za boljše delegatsko delo- vanje in za večjo ter aktivnejšo udeležbo na zborih delavcev, ostale naloge pa so še:

— boj za uresničevanje in ra- zvoj neposrednega in dejanskega samoupravljanja delavcev,

— pobude za spremembe in dopolnitve samoupravnih sploš- nih aktov,

— stalna naloga bo evidentir- ranje možnih kandidatov za de- legate v samoupravne organe,

— večja politična podpora de- legatom in delegacijam in boljše usmerjati njihovo delovanje,

— sodelovanje v razpisni ko- misiji za poslovodne organe in pri njihovi izbiri,

— še naprej bo treba voditi postopek reševanja sporov med delavci in samoupravnimi orga- ni in organizacijami,

— predvsem se vključiti v ak- cijo za dosledno delitev dohodka po rezultatih dela,

— spremljati varnost pri delu in delovne pogoje,

— spremljati reševanje stano- vanjskih vprašanj delavcev,

— več pozornosti posvetiti izo- braževanju članstva sindikata,

— posvetiti večjo skrb mno- žičnemu oddihu, rekreaciji in kul- turnemu življenju delavcev,

— večje vključevanje na pod- ročju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,

— pomagati članom ob nesre- čah pri delu in daljših boleznih,

— več pozornosti posvetiti ve- stnim, dobrim delavcem in jih tudi primerno nagraditi,

— vzpostaviti pa bo treba ve- čje sodelovanje z organi krajev- ne skupnosti.

Seveda pa bodo glavne poli- tične naloge:

— ugotavljanje morebitnih po- manjkljivosti in potreb po do- polnitvah samoupravnih sploš- nih aktov oz. sporazumov glede na določila ZZD in pobudo dru- ženega pravobranilca samoupra- vljanja,

— ugotavljanje nespoštovanja in neuresničevanja samoupravnih sporazumov in drugih aktov,

— več pozornosti posvetiti ana- lizi potoke zborov delavcev in vsebini sprejetih sklepov,

— še večkrat bo potrebno ob- ravnavati uspešnost poslovanja TOZD (gospodarske in finančne ter samoupravne odnose).

Seveda bo nujno potrebno za- dani delovni program tekom le- ta dopolnjevati in dograjevati glede na skladnost razvoja naše- ga gospodarstva in družbe na- sploh.

Želja članov je, da bi naloge uspešno izvršili.

Ciril Zupančič

Delovno predsedstvo na letnem članskem sestanku I. OOOZS; poro- čilo bere predsednik izvršnega odbora Albert Krašovec; prve vrste pa so morda za koga posebej rezervirane, ki se ni odzval povabilu...

... saj so se tisti člani (I. OOOZS šteje preko 400 članov!), ki so se udeležili sestanka, razporedili v zadnje vrste kulturnega doma.

Delegati poročajo

Delegat tov. FRANC BRINŠEK nam je s seje Skupščine skupno- sti za otroško varstvo naše obče- ine in mestne skupnosti posredo- val poročilo, v katerem je za nas najzanimivejša obravnava pred- loga cen vzgojnovarstvenih sto- ritev VVO za leto 1981 in pred- loga cen storitev v varstvenih družinah ter sprejem cene v raz-

vojnem oddelku.

Poudariti velja, da je vevški vrtec med najcenejšimi vrtci v ljubljanskih občinah, v občini Ljubljana Moste-Polje pa je naj- cenejši.

Dosedanja ekonomska cena mesečno za otroka v VVZ Vevče in predlog mesečnih cen storitev za leto 1981 je naslednji:

	1980	Predlog 1981
I. starostna skupina otrok (malčki)	3.384,39 din	4.034,33 din
II. starostna skupina otrok	2.381,77 din	3.033,42 din

V prvi starostni skupini otrok je povečanje cene za 19,2 % v drugi pa za 27,3 %.

Predlogi novih cen mesečnih storitev v drugih VVZ v naši ob- čini se gibljejo od 4.208,00 (An- gela Ocepek) do 4.687,00 din (Zaj-

čja dobrava) za I. star. sk. in od 3.127,00 (Jarše) do 3.590,00 din (Zajčja dobrava) za II. star. sku- pino otrok.

Povprečne cene mes. storitev za leto 1981 so po posameznih ob- činah:

	I. star. sk.	II. star. sk.
Ljubljana Moste-Polje	4.238	3.174
Ljubljana Bežigrad	4.238	3.249
Ljubljana Center	4.300	3.277
Ljubljana Šiška	4.331	3.289
Ljubljana Vič-Rudnik	4.345	3.215

Predlog cene mes. storitev za leto 1981 pa je za razvojne oddel- ke (oddelki otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju) Ana Zihnerl, Angela Ocepek, An- dersen, Litostroj, Najdihojca in Sonja Vidmar v povprečju 8.708,00 din.

Predlog nove cene za otroka, vključenega v varstveno družino, je za leto 1981 4.137 din, kar je za 23,1 % več od leta 1980.

Neposredni uporabniki (starši otrok) so v ceni storitev VVZ udeleženi od 20 % do največ 70 % uveljavljene ekonomske cene

glede na socialno stanje družin- ske skupnosti. Na osnovi enotne diferencirane udeležbe storitev v ceni storitev v ljubljanskih ob- činah (vse to določa samouprav- ni sporazum o skupnih osnovah in merilih svobodne menjave de- la za opravljanje vzgojnovarstve- ne dejavnosti v občinah Ljub- ljana v letu 1981) je določeno 8 skupin. Osnova za razporeditev v ustrezno dohodkovno skupino z odstotkom mesečne udeležbe v ceni storitev je dosežen mesečni dohodek na člana družinske skupnosti v preteklem letu in je:

Skupina	Dohodek na člana druž. skup. povpr. mes. din	% udeležbe v ekon. ceni
I.	do 2.761? (nov predlog je 2.991)	20
II.	2.761 do 3.504	30
III.	3.504 do 4.053	38
IV.	4.054 do 4.425	44
V.	4.426 do 4.980	50
VI.	4.981 do 5.711	56
VII.	5.712 do 6.637	65
VIII.	nad 6.637	70

Samohranilke oz. samohranilci imajo pravico, da ob razporeditvi v ustrezno skupino k skupnemu številu članov družinske skup- nosti prištejejo še količnik 0,5 (npr. če sta 2 člana, se ugotov- ljeni povprečni mesečni dohodek deli z 2,5).

Dnevni strošek hrane za otro- ka v vrtcu je 27,00 din. Za prvi dan otrokove odsotnosti se stro- šek hrane ne odračunava, za vse naslednje odsotne dneve pa se poročuna v višini razmerja, kot pač znaša udeležba v ceni stori- tev vrtca po diferencirani lestvi- ci (po skupinah).

Za otrokovo prisotnost v vrtcu na soboto pa znaša znesek poseb- nega plačila za skupine:

- I. 5,40 din
- II. 8,10 din
- III. 10,25 din
- IV. 11,85 din
- V. 13,50 din
- VI. 15,10 din
- VII. 17,55 din
- VIII. 18,90 din

V oddelku I. starostne skupine so vključeni otroci do dveh let in šteje po normativu najmanj 14 in največ 16 otrok.

Oddelki predšolskih otrok II. starostne skupine zajemajo otro- ke po starostnih skupinah: 2—3 let in štejejo 15 in največ 18 ot- rok.

3—4 let najmanj 16 in največ 20 otrok.

4—5 let najmanj 22 in največ 26 otrok (prvotni predlog je bil naj- manj 24, največ 28 otrok).

nad 5 let do vstopa v šolo naj- manj 24 in največ 28 otrok.

Kombinirani oddelki z otroci od dveh let do vstopa v šolo lah- ko štejejo najmanj 16 in največ 24 otrok.

V razvojni oddelku pa se gle- de na stopnjo prizadetosti vklju- či lahko najmanj 6 in največ 8 otrok.

Čas poslovanja vzgojnovarstve- nih organizacij traja 11 ur dnev- no in sicer 26 delovnih dni. Pri- četek in zaključek poslovanja mora biti prilagojen potrebam staršev.

Vsi delavci smo delavska kontrola

Ko hodimo po tovarni ali pa neposredno pri delu na svojem delovnem mestu opa- žamo kup večjih ali manjših nepravilnosti, veliko nastaja- joče škode na repromaterialu ali končnih izdelkih; temu je vzrok neodgovornost in malo- marnost delavcev, predvsem pa njihovih predpostavljeneh ter vodij oddelkov, ki so za- dolženi za red in delovno di- sciplino v svojem delovnem okolju.

Nemalokrat opazimo paleto dobrega papirja, ki je bila poškodovana zaradi malomarnosti viličarista. Ali ve- ste, da je ta paleta vredna preko štiri stare milijone? In koliko takih palet gre mimo delovodij v razpuščevalce?! Prav tak je tudi odnos do ce- luloze, za katere kilogram od- štejeemo preko 22,00 din in to v devizah. In kako imamo po- skrbljeno za varnost, pa naj si bo osebno, požarno ali pa za varnost podjetja? Mimo vratarjev gre vsak dan na desetine kamionov, naj si bo domačih ali tujih. Kdo ve, kaj se »skriva« pod cerado?! In končno, ali je res potreb- na vožnja z lastnim osebnim avtomobilom po službenih opravkih na daljših relacijah, pa čeprav službeni avto stoji v garaži? In koliko nas sta- nejo delavci »Gradisa« in

»Hidromontaže« in kakšen je efekt dela teh dveh firm v na- ši tovarni?

Člani samoupravne delav- ske kontrole delovne organi- zacije vse to opazamo pri svo- jem delu, vendar od neposred- nih proizvajalcev dobivamo mnogo premalo ustreznih spodbud, opazanj nepravilno- sti in malomarnosti in tudi premalo (ali nič) predlogov za odpravljanje le-teh.

Tovariši in tovarišice, so- delavke in sodelavci! Želimo, da tudi vi neposredno sode- lujete z delavsko kontrolo DO in prenašate njenim članom vse, kar ste nepravilnega opa- zili v svojem delovnem oko- lju! Člani samoupravne de- lavske kontrole DO so: Vi- dmar Jože — predsednik, Bri- celj Francka, Cerk Franc, Je- rebič Janez, Šljivar Raif, An- drič Srečo, Antončič Stane, Lož Anton, Žumbergar Ivan in Čuden Franc.

Namesto, da o nepravilno- stih nergate ob stroju, na dvo- rišču, v pisarni, na hodniku ali ob malici, povejte to čla- nom delavske kontrole, ki bo le tako uspešno lahko oprav- ljala svoje delo in opravičila zaupano dolžnost in le tako se bodo lahko stvari začele spreminjati na bolje.

Jože Vidmar

Odločneje bo treba ukrepati

Razvoj našega političnega sistema in uresničevanje družbene vloge ZK

V njem smo v lanskem letu namenili izredno pozornost. Ta vprašanja so bila na dnevnem redu sej občinske konference kar trikrat. Z rezultati vloženega dela pa ne moremo biti zadovoljni. Gre predvsem za odsotnost učinkovitosti, ki izhaja iz dejstva, da našega sistema ne uresničujemo. Na enem od posvetov na CK je tov. Šetinc dejal, da je »politični sistem stroj, ki poganja družbeni razvoj, subjektivni faktor pa njegova pomembna sestavina, regulator«.

Formalizem, forumsko delo in sestankarstvo so osnovne hibe našega delovanja, ki se jih nikakor ne moremo otrestiti, čeprav se jih že dolgo zavedamo. Namesto pozitivnih družbenih sprememb jemljemo kot merilo uspešnosti ali neuspešnosti političnega in samoupravnega delovanja število in morda še kvaliteto sestankov. Odpravljanje teh slabosti lahko veliko prispeva k ekonomski stabilizaciji.

Preveč je različnih razlag in razumevanja družbene vloge posameznih subjektov našega političnega sistema. Tov. Edvard Kardelj je v svoji študiji »Smeri razvoja političnega sistema in socialističnega samoupravljanja« nazorno prikazal, kakšna je vloga posameznih subjektov v tem sistemu. Pa se še vedno srečujemo z zamenjavo vlog in sredstev za

doseganje družbenih ciljev. Še vedno je prisotno nepotrebno ponašanje. Kdaj pa kdaj se dogodi, da gredo pomembne zadeve mimo potrebne politične akcije. V takih razmerah si politični profesionalci dovolimo celo ocenjevanje, kdo bi moral kaj narediti, kdo je kaj naredil, za kaj je kdo zaslužen in druge vzporedbe, ki nimajo nič skupnega z našim sistemom.

V zadnjem času veliko govorimo o razraščanju administracije in družbene režije v vseh sredinah. Prav je, da se lotimo tega družbenega fenomena, kajti tako hitro naraščanje števila zaposlenih v neproizvodnih dejavnostih nima opravičila niti v hitrem razvoju tehnike, ki odpravlja fizično delo, niti v razvejanosti našega sistema. Če bi dopustili, da gre družbeni razvoj v tej smeri, bi v kratkem postali dežela tajnikov, koordinatorjev, referentov. Dobro zastavljeno delo komisij za preprečevanje nadaljnega širjenja administracije bo dalo željene rezultate le ob ustreznih družbeno-ekonomskih ukrepih, ki bodo sledili njihovim ugotovitvam in spreminjanju nekaterih predpisov, ki zahtevajo uvažanje nepotrebne administrativnega dela.

Ne bo dobro, če bomo vodili načelno bitko proti administraciji in ljudem, ki delajo v administrativnih službah. Doseči moramo predvsem **diferenciacijo med dobro in slabo opravljenim in nepotrebnim delom**. Vsak dru-

gačen pristop lahko povzroči neopopravljivo družbeno škodo.

Po nekaterih podatkih je prišlo v zadnjih nekaj letih do več kot 100 % porasta števila zaposlenih v občinski upravi. Hkrati so nastajale službe SIS in KS, pa tudi nekatere DPO na ravni občine so se številčno okrepile. To najbrž ni naša posebnost.

Podobno je tudi v drugih ljubljanskih občinah. Zaskrbljujoče je bolj dejstvo, da nove službe

skupno z obstoječimi ne uspevajo pokrivati občinskega prostora. Nimajo pregleda nad dogajanjem v občini, kadar gre za pomembne samoupravne in družbenopolitične akcije, kot so: sprejemanje in podpisovanje raznih sporazumov, planov in drugih podobnih akcijah. To kaže na pomankljivo organiziranost in neusklajenost delovanja teh služb.

Komunisti se moramo zoperstaviti oblikovanju upravnega

Popis prebivalstva

V Sloveniji bomo zbrali več podatkov

V Sloveniji smo sprejeli tudi dodatni zakon o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj. Le-ta dopolnjuje, glede na potrebe SR Slovenije, vsebino popisa, določeno z zveznim zakonom, ureja organizacijo in financiranje popisa v SR Sloveniji ter obveznosti udeležencev popisa. Objavljen je bil v Ur. listu SRS, št. 25 z dne 10. oktobra 1980.

Tako bodo v SR Sloveniji zbrani še naslednji podatki:

1. za osebe: enotna matična številka občana; način prihoda na delo, oddaljenost od stanovanja; udeležba v NOB,

2. za gospodinjstva: število stanovanj, s katerimi razpolaga gospodinjstvo oziroma njegovi posamezni člani; ali ima kmetija predvidenega prevzemnika; površina opuščenih kmetijskih zemljišč,

3. za stanovanje: ime in priimek ter naslov stalnega prebivališča lastnika stanovanja oziroma imetnika stanovanjske pravice.

Vsi popisani morajo dati na vsa vprašanja, ki so na popisnih obrazcih, pravilne in popolne odgovore. Tajnost vseh podatkov, ki bodo ob popisu zbrani, je z zakonom zagotovljena.

Popis delavcev na začasnem delu v tujini

Vsi v tujini začasno zaposleni delavci bodo tudi zajeti v popi-

aparata v krajevnih skupnostih. KS je samoupravna skupnost in ne družbenopolitična skupnost z upravnim aparatom. Komunisti, ki ne razumejo samoupravne vloge KS in jo spreminjajo v obično, zaslužijo posebno politično oceno.

Delček poročila s programske volilne konference ZKJ občine Moste-Polje predsednika Dina Kodarina

su, saj imajo le-ti še vedno stalno prebivališče v eni izmed občin v SFRJ. Kadar je na začasnem delu samo en član gospodinjstva, potem bo popis lažji, saj bodo podatke o njem lahko dali ostali člani gospodinjstva. Težje bo ob popisu celotnega gospodinjstva, ki je na začasnem delu v tujini. Podatke o njih bodo lahko posredovali sorodniki, sosede.

Delavci, ki so na začasnem delu v tujini, bodo ob popisu izpolnili dva obrazca: pomožno popisnico (P-1/A) in popisnico (P-1).

Podatke o tistih delavcih, ki jih nikakor ne bo mogoče zajeti ob popisu, bo treba dobiti na skupnosti za zaposlovanje.

V naši občini bo nalogo pri izvedbi popisa vodila in usklajevala s popisovalci, kontrolorji in inštruktorji, občinska popisna komisija, ki je že pričela s svojim delom.

Popisi prebivalstva, stanovanj in gospodinjstev so ena največjih in najzahtevnejših statističnih raziskav, zato se odvijajo le v večjih časovnih intervalih — v Jugoslaviji vsakih 10 let. V obdobju desetih let pa namreč podatki predhodnega popisa že tako zastarajo, da niso uporabni za analizo stanja in tudi ne kot osnova za načrtovanje prihodnjega razvoja. Pogostejši popisi pa bi za marsikatero državo predstavljali preveliko finančno breme.

V. B.

Zahvala

kolektivu Papirnice Vevče za pomoč pri izvedbi diplomske naloge: »Kontingenčni model uspešnega vodenja«. Za izvedbo te naloge sem morala anketirati 50 delavcev v vevški papirnici, ki imajo med svojimi delovnimi dolžnostmi tudi nalogo, da vodijo delo v posameznem oddelku. Hvaležna sem jim za njihovo prijazno sodelovanje.

Lidija Nartnik

Sistem »SI«

Sto let je leta 1975 minilo od sprejetja »metrske konvencije« (Convention du Mètre), podpisane 20. maja 1875 v Parizu. S to konvencijo, ki jo je kraljevina Srbija podpisala leta 1879, je bila tudi pri nas postavljena osnova za uvedbo današnjega »odobnega internacionalnega sistema metrskih enot, znanega kot »Mednarodni sistem enot« (Unités SI). Žal se v sodobnem svetu še vedno uporablja tudi tako imenovani »angloameriški sistem enot« in to predvsem na področju ZDA ter v nekaterih državah, bivših kolonijah Velike Britanije. ZDA so podpisale metrsko konvencijo sicer že leta 1875, vendar niso storile ničesar za njeno uresničitev. Šele zadnji čas se tudi v ZDA pospešeno uveljavlja metrski sistem enot v vse večje človekove dejavnosti. Od 162 držav, ki imajo z zakonodajo urejen sistem metrskih enot, jih 153 uporablja metrične enote, za katere so enote SI idealno in logično nadaljevanje.

Na področju enot SI je nekaj zadnjih zasedanj Generalne konference za mere in uteži vpeljalo precej novih predlogov in rešitev. V naši državi smo enote SI uradno vpeljali že leta 1961. Zadržne predloge in izboljšave prinaša nov zakon o merskih enotah in merilih, ki poleg temeljitih sprememb omogoča tudi ločitev od nekaterih nekoherentnih enot. Ta zakon je začel veljati 1. julija 1976 in tako je uporaba nekaterih udomačenih enot (kcal; kp/kv.mm; Mp) postala nezakonita in kazniva.

Vedeti moramo, da je naš novi zakon le del svetovne akcije v uveljavljanju SI enot. S 1. januarjem 1981 je nastopilo stanje, ki zahteva ogromno dela in sodelovanja na vseh področjih naše aktivnosti, saj se bo treba na nove enote in njihovo uporabo privaditi in na nezakonite kar pozabiti. To je seveda proces, ki zahteva svoj čas, saj je stara navada kot železna srajca in Jouli ali stopinje Kelvina nam niso še prav nič domači.

Družbena samozaščita v organizaciji združenega dela

Kot je znano se naš samoupravni socialistični sistem ne razvija z enakim tempom, enakomerno in brez ovir ter težav. V boju za napredek se srečujemo s številnimi problemi, težavami in slabostmi objektivne pa tudi subjektivne narave. To se pojavlja takrat, ko so družbenopolitične in družbene organizacije, zlasti ZK, ZS in SZDL nezadostno angažirane in vključene v razreševanje problemov v OZD. V takšnih primerih se sovražne in našemu napredku tuje sile aktivirajo, postanejo agresivnejše, se sprostijo — uidejo izpod kontrole ter najdejo prostor in čas za razdiralna dela in za škodljivo dejavnost v OZD. Vse to omogoča razne deviacije protisocialističnih, protisamoupravnih, nacionalističnih, šovinističnih, superativističnih, klerikalističnih, etatičnih, birokratskih in drugih socializmu tujih dejanj.

Nasprotno pa, kadar so zavestne socialistične sile vodene z ZK, na široko in močno vključene v razreševanje naštetih in raznih drugih problemov, se močno zožuje prostor za manever in akcije sovražnega delovanja v OZD.

Naša dežela je odprta, ker se vključuje v mednarodno delitev dela in na ta način razvija vsestransko sodelovanje z deželami različnih notranjih političnih in ekonomskih ureditev v svetu. Veliko število OZD razvija poslovna, tehnična, znanstvena sodelovanja s poslovnimi partnerji, uvažajo stroje, opremo, tehnologijo, surovine, polizdelke, kupujejo licence, izmenjujejo med seboj razne tehnične in proizvodne podatke in raziskovalne dosežke. Ne smemo reči, da to vse ni potrebno, nasprotno, to je potrebno in koristno. Treba je le vedeti, da se poleg dosežene množice koristnih rezultatov pojavlja morda še večja množica negativnosti in škodljivih činiteljev, ki nosijo v sebi težke negativne posledice zaradi slepega sprejemanja tujih proizvodnih in tehničnih pa tudi drugih rešitev, oziroma zaradi nezadostnega strokovnega in negotovega pristopa k takšnemu sodelovanju.

Da do takšnih pojavov ne bi prišlo, je nujno potrebno tudi v

mednarodni delitvi dela in tovrstnem sodelovanju postopoma in učinkovito razvijati samoupravne socialistične odnose, pri tem pa znatno angažirati vse družbenopolitične organizacije v OZD.

Slaba organiziranost dela in samoupravljanja v nekaterih OZD, neodgovornost vodstvenih kadrov in strokovnjakov, pripeljejo OZD do zmanjšanja rezultatov dela, neizkoriščenosti proizvodnih kapacitet, poslovnih izgub in podobno. Zato lahko trdimo, da so v takih razmerah in pogojih omogočeni raznovrstni napadi na družbeno imetje v OZD. Napadi na družbeno imetje so pogostejši tudi v tistih OZD, v katerih se ne izvaja delitev po delu in delovnih učinkih, v katerih ni razvita zadostna pozornost DSZ in tam, kjer je DSZ odtujena od OZD. V takšnih sredinah prav lahko pride tudi do raznih drugih oblik ogroženosti, kot so požari, eksplozije, uničenja pogonskih transmisij, nesreč pri delu ter drugih pojavov, v katerih so v nevarnosti ljudje in materialne dobrine.

Prav gotovo je, da se vsakega nevarnega problema ogrožanja v OZD ne more izkoreniniti, niti ni mogoče odstraniti vsake škodljive posledice, je pa gotovo, da se z zavestno angažiranostjo vsakega subjekta družbe lahko vsi problemi zmanjšajo do razumnega števila oz. meje, do meje, s katere ne bodo mogli pomembnejše vplivati na življenje in delo ljudi, na gospodarnost, družbeni razvoj in podobno. To naj bi tudi bila naloga DSZ oz. vseh subjektov, ki v DSZ sodelujejo oz. delujejo.

Najuspešnejši boj proti vsem oblikam deviacij, nevarnosti in ogroženosti se lahko izvaja v materialni bazi družbe v OZD, kajti tam se odloča o vseh temeljnih vprašanjih proste in razširjene reprodukcije, tam se realizirajo neposredni družbeni in osebni interesi delovnih ljudi, ustvarjajo se materialne dobrine in naravnava njihov namen.

(Se nadaljuje)
Franč Sotlar

O osebah, ki bodo zajete s popisom, bodo zbrani naslednji podatki: priimek in ime, (naselje) in občina, v kateri stanujejo ali začasno prebivajo, delajo oziroma obiskujejo šolo; razlog za odsotnost iz kraja stalnega stanovanja oziroma za prisotnost v kraju popisa; spol, datum rojstva, kraj in občina rojstva, zakonski stan; pripadnost narodu, narodnosti ali etnični skupini; materin jezik, pismenost, šolska izobrazba ali šola, ki jo obiskujejo; število živorojenih otrok; kraj in občina, iz katere so se doselile in leto doselitve; poklic, občasno opravljanje drugih del zaradi pridobivanja sredstev za preživljanje, družbenoekonomski položaj, dejavnost in viri sredstev za preživljanje.

Za osebe v delovnem razmerju bodo zbrani tudi podatki o imenu in matični številki delovne organizacije, o stopnji njihove strokovne usposobljenosti, o pogostosti vračanja iz kraja dela v kraj stanovanja in o trajanju dela izven kraja stanovanja. Te podatke smo delavci dobili v delovni organizaciji na posebnem pomožnem obrazcu (P-1/B), ki ga moramo ob popisu predložiti.

S popisom gospodinjstev bodo zbrani naslednji podatki: priimek in ime osebe, po kateri se vodi gospodinjstvo, priimek in ime članov gospodinjstva in drugih, ki stanujejo v gospodinjstvu ali so v njem ob popisu, kot tudi ime kraja, ulice in hišna številka, v kateri te osebe stanujejo oziroma v kateri so; v kakšnem razmerju so posamezni člani gospodinjstva z osebo, po kateri se vodi gospodinjstvo; pravna podlaga za uporabo stanovanja; posest hiše ali stanovanja za počitek in rekreacijo; ali je na dvorišču vodnjak; pomembni kazalniki o kmetijstvu.

S popisom stanovanj pa bodo zbrani naslednji podatki: ime kraja, ulica in hišna številka, v kateri je stanovanje; površina stanovanja in število sob, ali ima stanovanje kuhinjo, napeljavo in sanitarne prostore, lastnina stanovanja; uporaba stanovanja (za stanovanje, počitek in rekreacijo, opravljanje poslovne dejavnosti), nadstropje, v katerem je stanovanje, leto zgraditve, vrsta hiše in material zunanijh sten hiše.

Stanovanjska pravica za družbena stanovanja v soseski Fužine, dodeljena šestnajstim delavcem iz naše delovne organizacije

Dodelitev stanovanjske pravice za družbena stanovanja je zahtevala izredno dobro pripravo dela; izvedba točkovanja proslincev družbenih stanovanj je bila zelo odgovorna naloga. Člani komisije, ki so to pomembno nalogo opravili, so se dobro zavedali pomembnosti dodelitve stanovanj. Kriteriji samoupravnega sporazuma so dovolj jasni, zaradi česar je tudi bilo točkovanje brez dilem in zapletov. Pri izvedbi točkovanja pa so seveda sodelovali tudi sami prosilci stanovanj, tako, da so ob popisu stanovanjskih razmer prejeli izvleček iz pravilnika SS ter tako sproti preverjali elemente točkovanja. Pri oblikovanju predloga dodelitve stanovanjske pravice so sodelovali tako člani komisije, predsedniki IO OOS posameznih TOZD in DSSS kot seveda še ustrezna strokovna služba. Delo je bilo koordinirano, predvsem pa je bil dan poudarek javnosti dela in pravočasnemu obveščanju. Medtem, ko je bil za razdelitev stanovanj po velikosti pripravljen predlog s strani strokovne službe, so delavci — dobitniki stanovanjske pravice — izbirali nadstropja sami. Dodelitev stanovanjske pravice za stanovanja v soseski Fužine so potrdili vsi delavski sveti TOZD, DSSS in seveda delavski svet delovne organizacije.

Dobitniki stanovanjske pravice so srečni in zadovoljni, saj se jim je izpolnila dolgoletna želja. V ta namen so skoraj vsi namensko varčevali, pa jim tako sedaj ne bo težko prispevati obvezno lastno udeležbo.

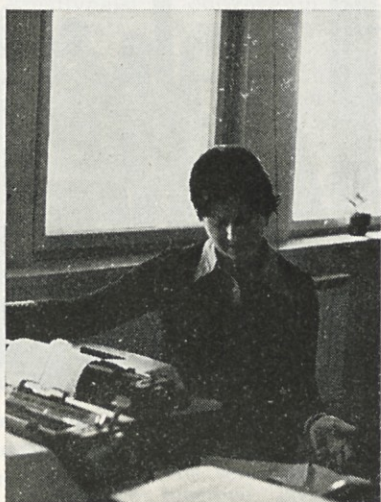
Vse dobitnike stanovanj smo obiskali na delovnih mestih in jih poprosili za posnetek. Vabilu so se ljubeznivo odzvali, seveda pa je ob tem stekel tudi pogovor, v katerem so delavci izrazili svoje mišljenje, zadovoljstvo, predvsem pa zaupanje v delo sindikata, samoupravnih organov in sploh vseh tistih, ki so sodelovali pri tako odgovorni nalogi, kot je bila razdelitev stanovanjske pravice za 16 družbenih stanovanj.

Morda še tole: posamezni delavci, katerih ni bilo med prosilci stanovanj, pa so imeli v zvezi z dodelitvijo stanovanjske pravice nekaj pripomb. Glede na to želimo ponovno povedati, da dogovorjeno stanovanjsko politiko izvajamo dosledno tako, kot smo se dogovorili.

Možnosti pridobitve stanovanjske pravice za družbena stanovanja so enake za vse delavce. Pri tem pa poudarjamo, da ni mogoče pridobiti stanovanjske pravice na osnovi samo enega izmed kriterijev (stanovanjske in zdravstvene razmere, strokovnost, izmensko delo, delovna doba v DO in izven nje, varčevanje itd.) Ker je namensko varčevanje tudi element točkovanja, se seveda splača varčevati.

In ne nazadnje je potrebno poudariti tudi to, da dokler bo dodelitev stanovanjske pravice rezultat teamskega dela, ni bojzani, da bi katerokoli stanovanje dodelili izven dogovorjenih kriterijev.

Joža Razdevšek

Nada Klanjčar, DSS; administrativni referent, zaposlena od 1969. leta, dvosobno stanovanje št. 5/PT

Janez Jordan, DSSS; vratar, zaposlen od leta 1965, garsonjera št. 6/PT

Čedomir Vajlar, TOZD »Grafični papir«; vodja rezalnega stroja, zaposlen od 1973. leta, garsonjera št. 96/X

Borivoje Trujič, TOZD »Tehnični papir«; mlinar, zaposlen od 1973. leta, garsonjera št. 26/II

Hasan Kapič, TOZD »Tehnični papir«; II. pomočnik PS, zaposlen od 1975. leta, garsonjera št. 62/VI

Marija Bulič, TOZD »Družbeni standard«; blagajnik, zaposlena od leta 1971, dvoipol sobno stanovanje št. 84/IX

Budimir Četojevič, TOZD »Tehnični papir«; obratni laborant, zaposlen od 1972. leta, dvoipol sobno stanovanje št. 56/VI

Smail Velagič, TOZD »Tehnični papir«; voznik viličarja, zaposlen od 1962. leta, dvoipol sobno stanovanje št. 102/XI

Hranislav Andrič, TOZD »Tehnični papir«; I. pomočnik PS, zaposlen od 1972. leta, dvosobno stanovanje št. 81/VIII

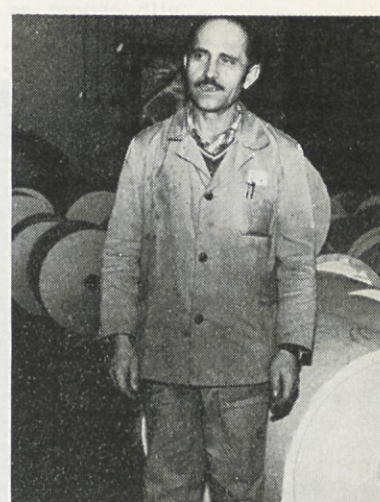
Ana Strainovič, zav. na premazu in Ivan Strainovič, TOZD »Tehnični papir«; vodja rezalnega stroja zaposlen od 1974. leta dvosobno stanovanje št. 19/II

Nikola Lepki, TOZD »Tehnični papir«; pomočnik mlinarja, zaposlen od 1972. leta, garsonjera št. 42/IV

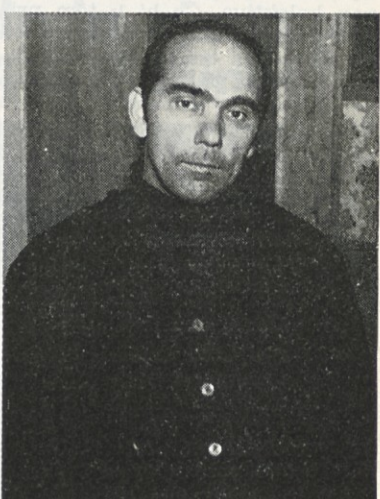
Milan Garbajs, DSSS; obratni gasilec, zaposlen od 1972. leta, dvosobno stanovanje št. 103/XI

Rado Nenadič, TOZD »Veta«; skladiščnik papirja, zaposlen od 1956. leta, dvosobno stanovanje št. 55/VI

Husein Silahič, TOZD »Tehnični papir«; pripravljalec polnil, zaposlen od 1963. leta, dvosobno stanovanje št. 50/V

Štefan Baksa, TOZD »Grafični papir«; pomočnik pri stroju, zaposlen od 1963. leta, dvosobno stanovanje št. 86/IX

Jelka in Ivan Kranjc, zaposlena v TOZD »Tehnični papir« in »Grafični papir« kot vodja zavijalnega stroja zvitkov in pomočnik vodje zavijalnega stroja m. f.; zaposlena od 1977. leta, dvosobno stanovanje št. 32/III.

Kulturna prizadevanja

»Sem dolgo upal in se bal,
slovo sem upu, strahu dal,
srce je prazno, srečno ni,
nazaj si up in strah želi.«

V počastitev osrednjega slovenskega kulturnega praznika 8. februarja smo zabeležili v naši krajevni skupnosti dva kulturna dogodka:

RAZSTAVA likovnih del papirničarjev: Selana, Ulčakarja, Klešnika, Ježka in Vidrgarja in **PROSLAVA** v obliki **LITERARNEGA VEČERA**, ki so jo oblikovali: Alenka Mrhar, Ivo Kovačević in Mešani pevski zbor Vevče.

V naslovnem Prešernovem motu je podana esenca njihovega pesniškega ustvarjanja in njegovega nesrečnega življenja sploh. Dan njegove smrti (8. februar 1849) smo Slovenci proglasili za svoj **kulturni praznik**, ko se širrom naše ožje domovine in tudi izven njenih meja (na slovenskem Koroškem, pri naši manjšini v Italiji, pri naši emigraciji v zahodnoevropskih deželah) vrste proslave, s katerimi se spominjamo poeta iz Vrbe in prikazujemo kulturne dosežke nasploh.

V življenju gorenskega poeta je bilo malo veselih trenutkov in obilo grenkih ur. Svojo žalost in bol je izpovedal v pesmih, kajti nekemu se je moral izpovedati in izpovedal se je svojemu narodu.

V svojih stihih je našel obliko, da je izpovedal težino notranjih bojev in izoblikoval fantaziji pokorno orodje izražanja svojih čustev, strasti in razuma. S tem je dvignil slovensko umetniško poezijo na zavidljivo evropsko raven oziroma jo približal samemu evropskemu vrhu. Dokazal je, da je tudi **slovenski jezik** bogat, sočen, klen, poln globine in iz-

razne moči ter je s tem tudi **umetniški jezik**. V svoji neizrekljivi bolečini je vdahnil besedam v verzih trajen in neizbrisljiv pečat ter s tem dosegel samega Goetheja.

Pisal je iz naroda in za narod. Lahko ga doumeta preprost človek in intelektualac, saj so njegove pesmi polne življenjske, rudimentarne, naravne, direktne svežine.

Nerazumevanje, obsojanje, preziranje in sovraštvo s strani tedanjih političnih, umetniških, kulturnih krogov so porodili kali tesnobe, preganjanja, osamljenosti in nesreče; izhod iz takšnega stanja je našel v poeziji, pri čemer je na svojo kritiko odgovoril preprosto:

»Jaz pa le tebi, draga,
želel sem dopasti,
dugih nisem prašal,
kaj se jim po glavi blodi.«

Likovna sekcija pri konferenci sindikata Papirnice Vevče nam je po nekajmesečnem »odmoru«

ŽIVLJENJSKE MODROSTI

Izza Adama in Eve zna vsaka ženska tako popuščati, da uveljavi svojo voljo.

B. Björuson

V nesoglasju s svojo pametjo, sem in tja preganjan od svojih strasti, uničen od bojazni in razočaran nad svojimi upi tava človek skozi življenje.

E. H.

Darovali so najdragocenejše

24. februarja je bila v papirnici organizirana krvodajalska akcija, ki se je udeležilo 85 članov kolektiva. Če bi k tem pristeli še vse tiste krvodajalce, ki jih Zavod za transfuzijo med letom kliče, da darujejo kri za nujne primere v kirurgiji, bi bila številka seveda precej večja. Akcije so se udeležili:

Iz TOZD Tehnični papir:

1. Alič Dušan
2. Bašnec Drago
3. Bregar Silva
4. Cenkar Amalija
5. Černe Franc
6. Gal Jože
7. Gale Anton
8. Gojkovič Milenko
9. Jakovac Anton
10. Jakoš Rafael
11. Janežič Milko
12. Jazbec Jože
13. Jerant Franc
14. Jere Alojz
15. Kozjek Vinko
16. Kraševac Albert
17. Kosojevič Nedeljko
18. Lokar Srečo
19. Lokar Bogomir
20. Lovše Janez
21. Miklavž Marjan
22. Nemec Avgust
23. Njegovec Branko
24. Pavlinič Regina
25. Pavlinič Zvone
26. Peterca Milena
27. Polše Jože
28. Porenta Ivan
29. Premrl Marija
30. Pugelj Ignac
31. Rahija Josip
32. Repp Karel
33. Rupnik Stane
34. Smrekar Rudi
35. Škrinjar Tilka
36. Štrubelj Dominik
37. Štuhec Tone
38. Švarc Miloš
39. Ter Pavle
40. Trtnik Lojze
41. Vtič Darko
42. Zenkovič Enisad
43. Zupančič Mirko
44. Vidregar Miro

Iz TOZD Grafični papir

45. Garbajs Ivan
46. Krenžar Marko
47. Pavlič Anton
48. Smrekar Ivan
49. Vrtačič Franc
50. Klešnik Franc

Iz TOZD VETA:

51. Černe Janez
52. Miklič Ludvik
53. Porenta Miloš
54. Skubic Alojz
55. Volčanšek Jože
56. Trentelj Stanislav
57. Trentelj Marjan
58. Trkov Miha
59. Žagar Drago

Iz TOZD Blagovni promet:

60. Babnik Stane
61. Benčič Srečo
62. Lipovec Irena
63. Lopatič Ludvik
64. Osmanagić Sulejman
65. Ostrman Anton
66. Rupnik Joža
67. Selan Peter
68. Skube Franc
69. Žust Alojz
70. Grabnar Jože
71. Židan Stane
72. Kopecky Marjan

Iz TOZD Družbeni standard:

73. Andrič Biserka
74. Čuden Franc
75. Kranjc Marija
76. Trentelj Katarina

Iz DSSS:

77. Anžur Edvard
78. Babnik Ada
79. Garbajs Sonja
80. Jeltnik Alojz
81. Levičnik Milan
82. Lorbek Vanja
83. Kocjančič Marija
84. Pirc Danica
85. Trkov Vida

zopet predstavila dela svojih članov v raznovrstnih **tehnikah**, od akvarela, gvaša, uporabe tuša, voščen in oljne tehnike. Motivi so bili še pestrejši od tehnik:

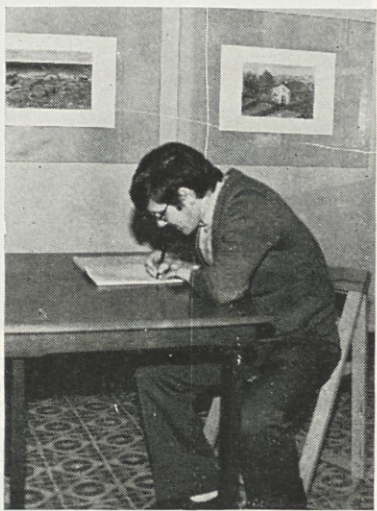
podobe narave (Preživljanje dopusta ob morju, Male Lipljanje, Prod, Viharnik, Črno jezero, Krajina), živali (Lipicanec, Kačji pastir), tihožitja (Astre), prikazi za avtorje zanimivih trenutkov oziroma stanj (Novogradnja, Letališče športnih letal v Polju, Požar), kakor tudi abstraktni motivi avtorja Klešnika.

Z literarnim večerom, katerega verbalni del Cankarjevih najizrazitejših odlomkov je Mešani pevski zbor Vevče popestril s Prešernovo Zdravljico in Luno, s prekmursko narodno pesmijo Vsi so venci beli ter Lipo in z likovno razstavo smo pokazali, da je kulturno delovanje v naši KS vendarle še pri življenju, čeprav bi bilo to življenje lahko lepše, popolnejše, kreativnejše, za kar prihaja spodbuda tudi s strani krajanov, obiskovalcev. Priznati moramo, da je bil ta stimulans do sedaj še zelo šibek in bolj maloštevilen.

Manca

Po Prešernu še ni rodilo osrčje slovenske zemlje tako čistega umetniškega kristala, kot je bil Cankar Alenka Mrhar in Ivo Kovačević, osrednja oblikovalca »Cankarjansko-Prešernovega« večera

Vtis z razstave zapisuje Janez Jerebič; na steni akvareli Petra Selana

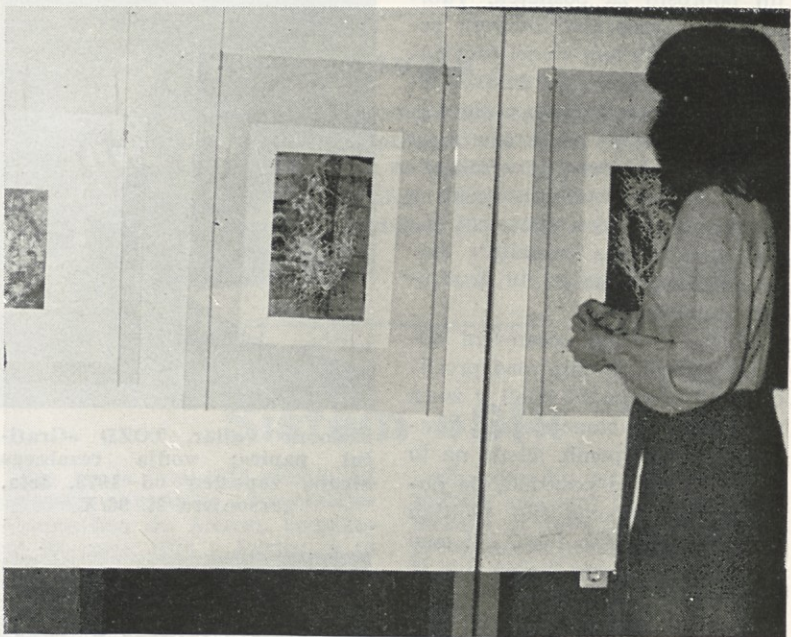
Matjaža Vidrgarja slikarske stvaritve

Andreja Polanec je obiskovalcem orisala pomen slovenskega kulturnega praznika, ki smo ga Vevčani letos proslavili na malce drugačen način, kot smo sicer vajeni

Obiskovalcev je bilo za tako veliko krajevno skupnost, kot je Vevče-Zg. Kašelj, malo, a so bili ti izredna publika. V ospredju Danilo Benedičič, slovenski kulturni delavec in igralec, ki je s svojim režiserskim talentom dahn timer literarnemu večeru pravilen utrip

Klešnikovi abstraktni motivi

Z novo tehniko nas je Vinko Ježek prijetno presenetil

Globoki vtisi

Najiminitnejši kulturni dogodek v naši krajevni skupnosti v mesecu marcu je bila prav gotovo razstava članic DRUŠTVA PRIJATELJEV ROČNIH DEL, namenjena ogledu obiskovalcev 9. (otvoritev), 10., 11. in 12. marca v Kulturnem domu Vevče. Na tak način je bil najlepše »praznovan« dan žena; v sadovih pridnih, marljivih rok se je zrcalilo njihovo dolgotrajno delo, v katerega oči je vela ljubezen do doma, domačega ognjišča, ljudi, ki so jim blizu, do sočloveka.

Njihovi izdelki, narejeni s toliko ljubezni, potrpežljivosti, pridnosti, spretnosti in pridobitnega znanja, niso le v zadovoljstvo in veselje njih samih, temveč s svojo estetsko dovršenostjo, domiselnostjo in uporabnostjo pustijo v obiskovalcu globok vtis ter ga ne le presenečajo, temveč tudi razveseljujejo, osrečujejo.

Društvo prijateljev ročnih del ima že bogato tradicijo, saj živahno deluje od leta 1959, pa tudi dejavnost ima razpredeno po širšem območju, zajemajoč kar 200 članov, med njimi tudi mnogo iz naše KS in iz vevške papirnice. »Delovni« prostori članic so v KS Moste, kjer se dobivajo dvakrat tedensko.

V društvu je mnogo starejših žensk, tudi upokojenk, ker dobro vemo, da se naše mame in babice več ukvarjajo z ročnimi deli vseh vrst, da pa pri mladini zanimanje za to obliko preživljanja prostega časa vse bolj usiha. Pa vendar se Društvo nenehoma pomlajuje, še posebno, odkar je vzlanje (francosko makramé) dobilo modno vsebino.

Člani se v društvu pod strokovnim vodstvom nauče, izpopolnijo in razširijo svoje znanje v pletenju, kvačkanju, vezenju, vzlanju, izdelavi gobelinov in v drugem ročnem delu.

Možnosti za pestrost, raznovrstnost je mnogo; kdor ima veselje do takšnega dela (in seveda do

volj časa zanj), se lahko vključi v društvo, kjer si bo svobodno nabiral in izmenjeval izkušnje ter tako postajal samostojnejši in kreativnejši v oblikovanju svojega doma in življenjskega okolja.

Na razstavi je bilo največ izdelkov ročnega dela, izdelanih v tehniki vzlanja. Tu gre za vrh različne kvalitete in debeline, od debele konopnene vrvi do tanke niti iz garna, ki je spredena v vozle, ki tvorijo razne oblike v kombinaciji z dodatki iz drugih materialov (les, plastika, kovina, celo koruzni storži), oblikovani v najrazličnejše kreature, ki so bodisi le estetske vrednosti, v veliki meri pa tudi uporabne.

Najpogostejši izdelek vzlanja so bile sove, mačke, psi, metulji, morska zvezda, pajek, kako si plete mrežo, dedek Mraz, izdelki takšne oblike, da se lahko vanje da rastline lončnice, posode s sadjem in drugo, vse to pa se obesi na steno ali strop; nadalje pasovi, torbice, videli smo tudi vzlan brezokavnik, našo zastavo, pustne maske, domiselni stenski uri, svetilko, svečnik, posodo za ikebano, uporabno stensko tablo z »žepi« za glavničke, krtače ipd.

Pod tehniko vzlanja štejemo tudi tapiserije, le da se te namesto z vrvi izdelujejo z volno. Na razstavi je bilo moč videti tudi to zvrst ročnega dela. V veliki meri so bili predstavljeni tudi izdelki iz tanke niti — garna vse od oblek, šalov, ogrinjal, nogavic, rokavic do otroških slinčkov.

Vsakomur še najbolj znani tehniki sta gotovo pletenje in kvačkanje, ki sta bili zastopani preko ogrinjal, klobukov, šalov, puloverjev, kompletov puloverja in krila do čudovitih kvačkanih prtov in prtičkov iz garna.

Na mizah, postavljenih v avli kulturnega doma in na panojih smo lahko občudovali tudi **tehniko vezenja**, »opredmeteno« v živobarvnih blazinah in prtihih za

klubske in jedilne mize in **tehniko klekljanja**, »materializirano« v sliki lastovke v letu.

Poleg vezenin z narodnimi vzorci so dale razstavi močan folklorni element **gorenjska narodna noša** (v miniaturi velikosti), avba in zavijačka.

V kotu nad makramejskimi izdelki je bila postavljena **intarzija**, prikazujoča del Bohinjskega jezera s cerkvijo sv. Janeza.

Nad vso populacijo izdelkov navedenih tehnik pa se je bohotilo nekaj primerkov **gobelinskih slik**, od katerih bi omenila make v vazi, rezultat dela najstarejše,

Predsednica Društva ljubiteljev ročnih del Moste opisuje delo članic

85-letne članice društva in štiri vezene slike, predstavljajoče letne čase, vendar ne s prikazi spreminjajoče se narave v letu dni, temveč s simbolično podobo matere in otroka.

V imenu vseh obiskovalcev razstave ročnih del, ki pa razveseljujejo niso pretežno ženskega spo-

la, se vsem razstavljalcam, strokovnem vodstvu društva in organizatorjem razstave iz vrst papirničarjev toplo zahvaljujem, toplo zato, ker so na mrzle, gole in mrtve stene avle kulturnega

doma pričarali toploto domačnosti, stekano iz stoterih in tisočerihi niti, vsaj za nekaj časa, v srca obiskovalcev pa so jo pričarali za mnogo dlje.

Manca

Skoda je besed, saj so ob pogledu na razstavljene izdelke popolnoma odveč; človek kar ostrmi

Posebna ljubezen odseva iz teh del, je zapisal Jčža Brdar.

Obiskali smo Papirnico Vevče

Proizvodnja papirja je danes zelo pomembna. Uporabnost papirja je vsestranska, poraba pa velika. Zato je imel naš obisk v Papirnici Vevče velik pomen.

Delavec iz kadrovske službe papirnice nas je seznanil s papirniškimi poklici in povedal možnosti za dosego teh poklicev. Papirnica je pravi velikan; v njej so nameščeni stroji, opremljeni s sodobnimi pogonskimi in regulirnimi napravami. Te stroje upravlja le malo ljudi, vendar morajo biti kos svojemu delu.

Opazovali smo delo papirničarja, ki dela samostojno, vendar je njegovo delo zahtevno in zelo odgovorno. Za izdelavo papirja, kartona in lepenke je potrebna med drugimi surovinami predvsem celuloza. Ta je sestavni del lesa, zato ima star papir kot surovina v papirništvu čedalje večji pomen. Celulozo pridobivajo z različnimi kemijskimi postopki, zato mora delavec-celulozar ne

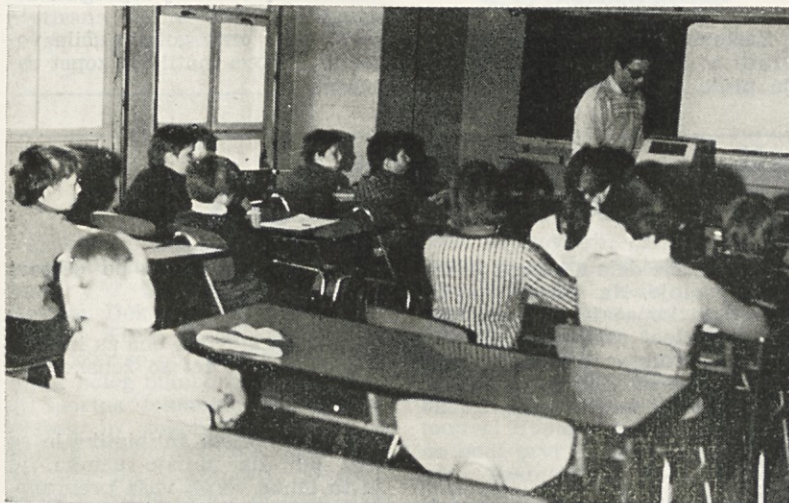
samo obvladati stroje, temveč dobro poznati kemijske reakcije v proizvodnji.

Učenec, ki ima veselje do oblikovanja in estetike, se lahko odloči za poklic kartonažerja, poklic sestoji največ iz ročnih del vendar ni fizično naporen.

V vsakem industrijskem obratu je potreben nenehen nadzor. Potreben je pregled kakovosti in količine surovin, odzemanje je treba vzorce in ugotavljati, ali surovine ustrezajo za želene izdelke. To delo opravlja papirniški tehnik.

Na kvaliteto in kakovost izdelka neposredno vplivajo tudi odnosi med delavci in njihovi odnosi do dela. Za izvrševanje zahtevnih delovnih nalog pa je nujno potrebno, da imajo delavci dobro privzgojene delovne navade, kar je bilo moč opaziti tudi v sami tovarni.

Mojca GUTNIK
VIII. c, OŠ E. Kardelja

Učenci petega razreda Osnovne šole Edvarda Kardelja v tovarni z zanimanjem poslušajo razlago o izdelavi papirja

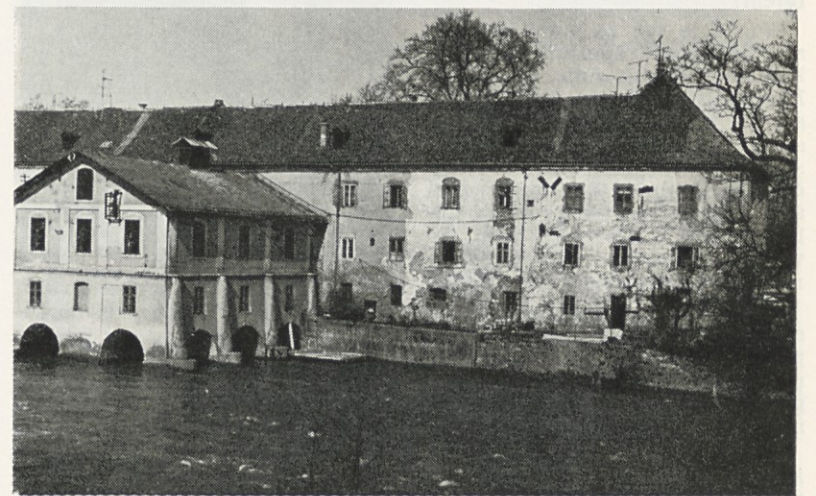
Revitalizacija fužinskega gradu in njegova vključitev v sosesko MS 4-5 Fužine

Fužinski grad je kot kulturno zgodovinski spomenik kljub precejšnemu zanemarjanju znana kasno baročna graščina iz leta 1525. Zato celotno območje gradu kliče zaradi zgodovinske vrednosti in zanemarjenosti po resnejši in kulturnejši ureditvi s spomeniško varstvenim konceptom in seveda vključitvijo v centralne dejavnosti novo nastajajočega naselja MS 4-5. Tako se že pripravlja sprememba namembnosti. V ta namen so že stekli pogovori o preselitvi stanovalcev fužinskega gradu.

Soseska, kot nosilec izvedbe preselitve stanovalcev, je ob upoštevanju želja stanovalcev gradu skoraj v celoti zagotovila nadomestna stanovanja tako v Jaršah kakor tudi v soseski Fužine. Prav tako se s strani Soseske že ureja sodna ocenitev vrednosti stanovanj v fužinskem gradu, za katera je imela razpolagalno pravico delovna organizacija Papirnica Vevče. Nadaljnjo razpolagalno pravico si bo DO Papirnica Vevče pridobila nad tolikimi družbenimi stanovanji, kolikor jih bo kupila s sredstvi odškodnine, za preostala stanovanja pa bo imela razpolagalno pravico SSS občine Moste-Polje.

O usodi fužinskega gradu so razpravljali tudi delegati delavskega sveta na ravni delovne organizacije ter sprejeli sklep, da se pristopi k načrtovani revitalizaciji s pripombo, da se iz tega izvzame lastništvo nad prostori, objekti in napravami, ki spadajo danes v sklop hidro-elektrarne Fužine. Ta bo obratovala tudi v bodoče in potrebuje za to nemotene delovne pogoje.

R. J.

Lepo se vidi, da je vzdrževan le tisti del gradu, ki spada k hidro-elektrarni Fužine in za katerega pač skrbi Papirnica Vevče

Fužinski grad v strgani, žalostni obleki

Star papir je zlato

Na Švedskem dobiš nov telefonski imenik le, če vrneš starega — Čez deset let bo zmanjkalo papirja tudi za časopise — Papir-nati sporazum

Organizacije, ki zbirajo star papir, so napovedale, da bodo prihodnje leto zbrale 370.000 ton te pomembne surovine. Celotne potrebe po rabljenem papirju v prihodnjem letu ocenjujejo na 610.000 ton. Se pravi, da bo primanjkovalo 240.000 ton starega papirja, kar je precej več kot v zadnjih letih. Še nikoli doslej pa nismo imeli tako malo možnosti za nakup na svetovnem trgu.

Vzrok je pomanjkanje deviz, pa tudi čedalje slabša ponudba na tujem trgu (zahodnem in vzhodnem), kajti večina držav se je zaradi splošnega pomanjkanja papirja odločila za razširitev domačih proizvodnih zmogljivosti, ki jim je dragocen sleherni porumeneli list papirja. Tako na Švedskem celo nakup novih telefonskih imenikov pogojujejo z vračanjem starih, saj so lahko te zajetne knjige nadrejene dragocene za novo proizvodnjo.

Jugoslavija je že od nekdaj uvažala star papir in to bo prisiljena početi tudi v prihodnje. Pri nas sicer imamo 30 tovarn papirja, ki pa si niso ustrezno razdelile dela. Odveč je poudariti, da ima kar 25 tovarn enak proizvodni program! Tovarnam primanjkuje primarnih surovin — lesa iglavcev — ki so povrh na svetovnem trgu dobile pomen strateških surovin in so potemtakem enake nafti. Če ob tem povemo, da so na zadnjem zasedanju generalne konference UNESCO v Beogradu na moč resno opozorili, da čez kakih deset let na svetu ne bo več mogoče tiskati časopisov, je očitno, da bomo v prihodnjih letih mrzlično povpraševali po starem papirju.

Pomen starega papirja narašča z zaostrovanjem omenjenih težav. Z uporabo te odpadne surovine v proizvodnji se zmanjšuje poraba energije, hkrati pa varčujemo z lesom, kajti vsaka tona starega papirja lahko nadomesti 3,5 ku-bičnih metrov lesa. Zbiranje starega papirja je resda iz leta v leto uspešnejše, lahko pa bi ga še bolje organizirali. Se vedno pa

ostaja dejstvo, da nam bo prihodnje leto primanjkovalo 240.000 ton starega papirja. V poslovni skupnosti organizacij za zbiranje, predelavo in prodajo sekundarnih surovin »Inot« so nam povedali, da razmišljajo o nakupu 30.000 ton z zamenjavo starega za novi papir.

Gotovo je tudi da v prihodnjem letu ne bo mogoče uresničiti

ni načrtovane proizvodnje papirja (1,360.000 ton), kar pomeni, da bo tudi papirnih odpadkov manj. Gre torej za začaran krog in jasno je, da je treba nujno pospešiti samoupravno sporazumevanje, da bi bolje organizirali zbiranje te dragocene surovine.

Vsi dosedanjí tovrstni poskusi so namreč ostali — samo na papirju.

Zdaj namreč v celoti zberejo in vrnejo proizvodnji le odpadke pri proizvodnji papirja v grafični in časopisni industriji itd., v gospodarstvih, trgovinah itd. pa zberejo le malo starega papirja, ker se organizacijam, ki zbirajo odpadne surovine, to ne splača. Odkupne cene so v obeh primerih skorajda enake, stroški pa se bistveno razlikujejo.

(Iz Dela)

Seznanitev z dejavnostjo Žive

Morda se boste začudili, da v našem glasilu pišemo o tem. Ta delovna organizacija pomaga ljudem pri urejanju osebnih problemov v zvezi z življenjem v dvoje. In če so delavci zadovoljni v svojih osebnih potrebah in težnjah, to — kot slišimo vedno znova — neposredno vpliva na delovne uspehe.

Kljub organiziranemu socialnemu in psihološkemu delu v delovnih organizacijah in na nivoju občine se s problematiko življenja v dvoje najbolj neposredno ukvarja delovna organizacija ŽIVA. S svojim delom dopolnjuje prizadevanja za pomoč človeku oziroma nudi pomoč, ki jo ustanove v sistemu mentalno higienkega varstva ne morejo v celoti pokriti.

Menimo, da dejavnost ŽIVE še ni splošno znana, oziroma ni znana ljudem, ki potrebujejo pomoč psihologa, seksologa, psihiatra, socialnega delavca tedaj, ko iz najrazličnejših vzrokov ne morejo vzpostaviti uspešne zveze s partnerjem ali tedaj, ko je njihova zveza v nevarnosti, da propade.

Delo ŽIVE temelji na individualnem delu, s katerim skušajo doseči, da bi posamezniki bolje razumeli sebe, motive svojega vedenja, zavestno spremljali zakonitosti življenja v dvoje oziroma v družini, se razbremenili najrazličnejših stisk, ki jim otežkočajo naraven odnos do partnerja ter dosegli enakopravno medsebojno sodelovanje na vseh življenjskih področjih.

Nič novega ne bomo povedali, če rečemo, da sodobni način življenja ljudi medsebojno odtuja, zato so prav gotovo tudi v naši sredini delavci, ki so osamljeni, težko vzpostavljajo stike, ki jim je potreben nasvet v razpadajoči zakonski skupnosti itd. V času 11-letnega obstoja je ŽIVI uspelo vzpostaviti nešteto poznanstev, s preventivnim delom pa so pomagali ohraniti prenekatero zakonsko skupnost.

Sedež delovne organizacije ŽIVA je v Ljubljani, Hranilniška 7a (za veleblagovnico Astra, Bežigrad), predstavništva pa so v Mariboru, Zagrebu, Beogradu.

Delovni čas: vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 11. ure in

popoldan od 16. do 18. ure, v soboto od 9. do 13. ure.

Vrsta storitev:

— posredovanje poznanstev med spoloma na podlagi strokovne obravnave podatkov, upoštevanju subjektivnih želja in dejanskih možnosti,

— svetovanje v zvezi z življenjem v dvoje, zlasti v kriznih situacijah.

Čeprav opravljajo dejavnost širšega družbenega pomena — prizadevajo si za pridobitev statusa v okviru socialnega skrblstva, zaenkrat poslujejo še na podlagi gospodarskega računa: financiranje temelji na podlagi zaračunavanja storitev. Cena storitve je odvisna od zahtevnosti primera in finančne možnosti kandidata ter je plačljiva v 3 zaporednih obrokih.

Naj povemo še, da je trenutno pri njih včlanjenih nekaj tisoč kandidatov. Z njihovim sodelovanjem bodo lahko dosegli koristne sadove pri odpravljanju psihosomatskih motenj ter pri ustvarjanju pogojev za osebno srečo.

Pomladna razmišljanja

Med rojstvo in smrt je vpeto življenje na našem zemeljskem planetu in to življenje se zdi, da v dolgi zimi skorajda zamre.

Se sploh še spominjate mračne in mrzle zime, ko ni življenja na zemlji in ko skozi temne in težke oblake redko vidimo sonce, ki se varljivo svetlika in je mrzlo kot vse drugo? Se spominjate dni in tednov, mesecev, ko se zapiramo v tople brloge, se stiskamo drug k drugemu in ne pomolimo svojih otrplih nosov na sveži zrak, razen če je nujno potrebno in ko najdemo vsak izgovor, da to ni?

Se spominjate tihih noči, ko namesto blestečih zvezd na nebu gosto naletava moker sneg in jutro, ko je megla vlažna in gosta, da se ne vidi več kot dve pedi daleč? Se spominjate dni, ko od mraza pokajo veje, ko pod vsakim korakom zaškripa kot zarjavela vrata v stari graščini, ko se sapa lovi v brado in jo obeli z ivjem?

No, to je vse za nami in srečni smo, da smo spet ušli ledenim, koščenim šapam zime, ki je bila letos dolga in huda, kot že dolgo ne, morda pa tudi zato, ker smo na prejšnje že pozabili. In spet se nam zazdi, da je najlepši čas spomladi, ko slavčkov zadoni spet glas, ko se vse prebuja, drhti in nas v življenje vabi, ko tisoč se cvetov vsiplje nam v naročje, ko nas vse v lepoto vabi.

Ne samo v naravi, tudi v nas samih se prebuja; porajajo se prijetni občutki, pomešani s spomini in z načrti za novo obdobje, poraja se neko daljne hrepeneenje...

Narava pa sedi za igralno mizo in s tem, kar je srečno priigrala, nadaljuje igro skozi vse oblike

svojega razvoja. In mi se tej igri prilagajamo z željo, da bi bili vsi pomladni dnevi lepi, sončni, prijetni, polni toplote, miline in ljubezni, polni tovarištva, ustvarjalni in delavni...

Pa ne samo pomladni dnevi — takšni naj bi bili vsi dnevi, ki se skozi menjavo štirih letnih časov razgrinjajo pred nami.

V. B.

Naši varnostniki imajo v tovarni odgovorne naloge. Tovariš Fortuna Tone, izmenski vratar in njegov bližnji sodelavec tovariš Kromar Tone na delovni dolžnosti obratnega gasilca. Pravita, da je njuno delo odvisno v pretežni meri tudi od zavesti in discipline zaposlenih v delovnih obratih (foto Ciril Zupančič)

Obzornik

mesečna ljudska revija
Prešernove družbe

Tokrat vam želimo predstaviti slovensko poljudno ljudsko revijo z zelo pisano in vsestransko zanimivo vsebino, ki jo že 29 let izdaja Prešernova družba. Gotovo bi se nanjo naročil še marsikateri delavec, če bi jo bolje poznal.

Razen kratkih novel domačih in tujih pisateljev prinaša »Obzornik« na 80 straneh vsak mesec zanimive članke z vseh področij znanosti in človeškega zanimanja. Zgodovina, potopisi, narodopisje, problemi daljnih dežel in ljudstev, razvoj tehnike in znanosti, revolucije in vojne, razvojna pot človekovega rodu ter perspektive prihodnosti, življenjske poti domačih in tujih znamenitih ljudi, zanimivi kulturni problemi in dogajanja, pa še pisane podobe iz narave in živalskega sveta. Revija posveča posebno pozornost umetniški in estetski vzgoji bralcev ter je bogato ilustrirana. Zanj se navdušujejo tako prosvetni delavci kot mladina, prav tako pa tudi ljudje vseh poklicev, od preprostih ljudi do izobražencev. V njej objavljajo tudi poročila o delovanju Prešernove družbe, pisma, ki jih pošiljajo njeni člani in odgovore nanje. Revijo ureja uredniški odbor z glavnim urednikom Tonetom Fajfarjem in odgovornim urednikom Stankom Janežem.

Letna naročnina (12 števk) »Obzornika« 1981 je 300 dinarjev, lahko pa jo poravnate tudi v največ 3 obrokih. Polletna naročnina je 150 dinarjev, posamezna številka pa stane 30 din. Naročite jo lahko na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, 61000 Ljubljana, najbolj preprosto pa je, če jo naročite kar pri našem poverjeniku Prešernove družbe tov. Jerebič Janezu, ki ga najdete v delovodski pisarni TOZD Tehnični papir (tel. 295).

veta tapete vevče

Za dobro voljo

Hitler in njegov oficir sta se peljala skozi vas. Šofer je hitro vozil in na ovinku povozil svinjo. Ustavila sta se in Hitler je dejal oficirju, naj gre kmetu sporočit slabo novico, sam pa je počakal v avtomobilu.

Oficir je stopil k vratom kmetije, potrkal, nekaj rekel kmetu. Ta pa ga je objel in ga povabil na pijačo.

Ko se je oficir vrnil k avtu, ga je Hitler vprašal:

»Kaj si rekel kmetu, da je novico tako dobro sprejel?«

Oficir je odvrnil:

»Rekel sem mu: Heil Hitler: svinja je mrtva.«

POMOTA

Zastopnik, ki se je nameraval vrniti v petek, je brzojavil ženi da pride že v četrtek. Ko pa je

stopil do hiše, je skozi okno opazil ženo v objemu drugega. Besen je stekel v nasprotno hišo k tistu in zavpil: »Kaj takega ne bom trpel — jutri vložim tožbo za ločitev!«

Tast ga je skušal pomiriti: »Počakaj, grem k hčerki in se z njo pogovorim.«

Ko se je vrnil, je rekel: »Saj sem vedel, da je le pomota; tvoje brzojava sploh ni prejela!«.

»Spet ženska za volanom!« je zarenčal moj mož, ko nas je drug avto nevarno prehitel.

Kasneje smo se ustavili tik ob tem vozilu in kdo je sedel ob krnilu? Moški!

Seveda pa se moj soprog ni dal ugnati:

»Tega je prav gotovo učila vozariti njegova mati!« je zopet zarenčal.

Ali ste vedeli?

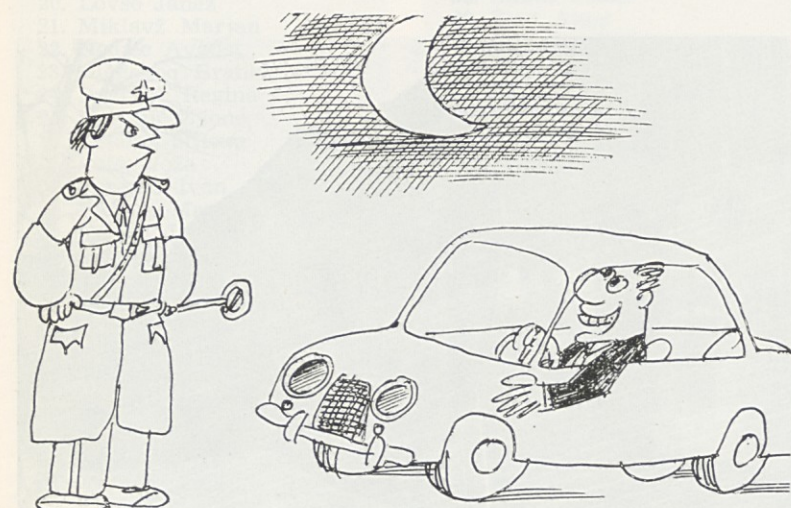
— Najtežje delo na svetu je delo gospodinje. Na seznamu so za njim tudi kopač jarkov, kartotekar, plesalec, prodajalec oblačil, pravnik, profesor in trgovski potnik. Možganski kirurg, raziskovalni pisatelj in direktor niso na seznamu.

— Večina kokosovih orehov pade z drevesa med 2. in 5. uro zjutraj.

— Več hčera hodi po očetovi poti, kot pa sinov.

— Vzrok številka ena za infarkt moških čez 60 let so ženske pod 30 leti.

— Če jemljete antibiotike in se vam zdi, da nimajo učinka, je za to lahko vzrok vaša prehrana. Ohrovt in zelje, na primer, vsebujejo naravno snov, ki deluje proti antibiotikom.

— Vozite z ugasnjenimi lučmi!

— Seveda! Mar ne veste, da moramo varčevati z električno energijo?

Prvenstvo Papirnice Vevče v veleslalomu in teku na smučeh

Za zaključek smučarske sezone na Trebeljevem je komisija za šport in rekreacijo organizirala prvenstvo naše DO, ki je bilo 28. februarja 1981. Tekmovalo je 50 tekmovalcev in tekmovalcev in sicer v veleslalomu in v smučarskem teku. Prvenstvo je bilo dobro organizirano, za kar gre zahvala organizacijskemu odboru, v katerem so bili tudi: Žgajnar Jože, Jančar Andrej, Zajc Brane, Trtnik Janez, Klešnik Nada, Pirkmaier Andrej in Andrič Srečo.

Razglasitev rezultatov je bila v naši brunarici, ki je bila kar pretesna za vse, ki so se želeli pogreti in poklepeta o tem, ali so dobro namazali smuči, pri katerih vratih so naredili napako in drugem.

Rezultati veleslalomov:

Moški do 35 let

1. Žagar Drago
2. Selan Peter
3. Švarc Miloš

Pogled na progo, tekmovalcev brez štartne številke pa je Srečo Andrič, ki je ob pomoči sodelavcev uspešno speljal celotno prvenstvo do prijetnega zaključka v brunarici

Moški nad 35 let

1. Kocjančič Lado
2. Bogovič Ivo
3. (delitev) Žgajnar Jože
Novak Anton

Ženske

1. Babnik Milena
2. Ivkovič Vesna
3. Gradišek Hilda

Tek na smučeh

1. Dečman Bojan
2. Bozja Tine
3. Selan Peter

Še nekaj utrinkov: najstarejši udeleženec tekmovalstva je bil Novak Anton, najuspešnejša TOZD pa »Veta«. In ne nazadnje, vsi udeleženci so izrazili željo po še več takih tekmovanjih.

Srečo A.

Ženska vrsta na pobočju Trebeljevega pripravljena za štart

Lepo speljani progi je pomagal postavljati izredno požrtvovalni Vevčan Andrej Pirkmaier. Tone Novak je bojno pripravljen za štart, le z očali se ni vse v redu

Največ navijačev so imeli »tapetarji«; na progi Vesna Ivkovič

Mlajši tekmovalci so imeli štart prav na vrhu. Štartna številka 100 Miha Ravnik med prvimi vrati

Zimske športne igre papirničarjev SR Slovenije

Po enoletnem premoru so bile 7. marca 1981 na Zelenici ponovno »oživljene« zimske športne igre slovenskih papirničarjev. Največ zasluga za tak ugoden razplet ima DO Kartonažna tovarna Ljubljana in njeni športni delavci. Le-ti so dokazali, da je možno igre izpeljati na visoki kakovostni ravni in z manj denarnimi sredstvi kot običajno.

Na letošnjih igrah je sodelovalo 187 tekmovalcev in tekmovalcev, ki so se pomerili na odlično pripravljeni veleslalomski progi.

Največ uspeha so imeli prireditelji, ki so osvojili prvo mesto med ekipami, drugi so bili Sladkogorčani, med osmimi delovnimi organizacijami pa je Papirnica Vevče osvojila 3. mesto, kar je bilo ocenjeno kot uspeh.

Nekaj boljših uvrstitev naših tekmovalcev:

1. kategorija, ženske nad 35 let
2. mesto — Milena Babnik
4. mesto — Hilda Gradišek
2. kategorija, ženske do 35 let
10. mesto — Vesna Ivkovič

3. kategorija, ženske do 25 let
10. mesto — Pika Dovjak

4. kategorija, moški nad 45 let
7. mesto — Ivo Bogovič
13. mesto — Anton Novak

5. kategorija, moški do 45 let
13. mesto — Vlado Kocjančič

6. kategorija, moški do 35 let
4. mesto — Drago Žagar
5. mesto — Miloš Švarc
8. mesto — Peter Selan

Srečo A.

Naša smučarska sezona je bila letos uspešna, dolga in naporna

Poleg že naštetih tekmovalcev so se naši smučarji letošnjo sezono udeležili tudi drugih prireditev, kot veleslalomskega prvenstva občine Moste-Polje, mestnega prvenstva smučarjev — tekačev, Trnovskega in Dupeljskega maratona, »teka treh dežel« itd.

Smučarski tečaji

Lansko sezono smo pričeli s prakso smučarskih tečajev za otroke in odrasle, letos smo poželeti že prve uspehe.

Tečaji so tudi letos potekali v Kranjski gori, kjer smo bili nastanjeni v apartmaju, ki ga ima naša DO za ta čas v najemu.

Letošnjih tečajev — bili so trije — se je udeležilo 30 tečajnikov (20 otrok in 10 odraslih), ki so bili z namestitvijo in naučenimi zelo zadovoljni. Tudi cena ni bila pretirana, saj je 7-dnevna oskrba s smučarsko karto, učiteljem

smučanja, karto za eno kopanje in drsanje ter z izletom v Planico bila za otroke 2200.— din in za odrasle 2500.— din. Upam, da smo z delom in tole kratko ob razložitvi zanikali razne neutemeljene govore, ki so krožile po papirnici. Prav tako upam, da bo tudi prihodnja zima tako obilna s snegom kot ta, kajti v ta-

kem primeru bi tečaje še bolj pocenili, saj bi jih lahko izvedli na Trebeljevem.

Sindikalne lige, ure rekreacije itd.

Pomlad je tu in s tem tudi možnost rekreativne vadbe zunaj zaprtih objektov. Pričenjajo se trim lige, razna tekmovalstva, trim akcije itd. Po vsej verjetnosti bomo letos oživili tudi letne športne igre papirničarjev SRS. Že sedaj pozivamo vse športnike — rekreativce na vadbo oziroma na trim in treninge, ki bodo organizirani za različne športne panoge. Čas in mesto bosta objavljena na lepkih in v Informacijah. Prav tako obveščamo vse zaposlene, da bomo v letošnjem letu organizirali več tečajev in sicer: tehniške, plavalne za otroke in odrasle, verjetno pa tudi tečaj iz jadrarstva na deski in sicer v Novem gradu v času letnih dopustov.

Srečo A.

Iz zgodovine športa

Začetki športa segajo v vzhodnem predelu Sredozemlja daleč nazaj v 2. tisočletje pred našim štetjem. Dokazi za to so prikazovanja s Krete za časa kralja Mikoja, kjer so ob praznikih in čaščenju poleg bikoborb prirejali tudi športna tekmovanja (borba s pestmi in rokoborba). Na čast umrlih odličnikov so v Mykenah pri obredih svečanosti prirejali dirke z vozmii. Tudi za časa Homerja so padle vojščake pri mrtvaškem obredu počastili s šport-

nimi tekmovanji; dirke z vozmii, borba s pestmi, rokoborbe, tekmovalni teki, metanje diska, streljanje z lokom, met kopja in dvoboji z orožjem so bili ob takih priložnostih v navadi. Agonalni princip viteške družbe (agon: grško tekmovalstvo) je formaliral Homer z besedami: »Vedno bodi prvi in močnejši od drugih.« Tekmovanja, ki so izhajala iz kulta mrtvih, so se v posameznih državah stare Grčije razvijala v narodne igre. Najvažnejše po

izročilu so bile leta 776 pr. n. št. in so jih prirejali vsake štiri leta v mestu Olympia.

Druga panhelenistična tekmovalstva so bile Pytijske igre, zmeraj dve leti po olimpijskih igrah in so jih prirejali na čast Apolonu v Delfiju, kjer so imeli poleg olimpijskih disciplin tudi množična tekmovalstva, dalje Istmijske igre na čast Posejdonu, prirejene v Korintu in vsake dve leti igre v Nemeji južno od Korinta na čast očetu bogov Zeusu.

Vmes je bilo tudi še veliko število lokalnih iger. Poleg običajnih športnih disciplin so prirejali še take z baklami, tekmovalstva s čolni, glasbene prireditve in recitacije. V tekmovalni sistem so bile vključene tudi tragedije.

V arhaični Grčiji so se športne igre vedno bolj oddaljevale od verskih obredov in so postale razvedrilo pri posvetnih praznikih. Trdnjava športa je bila od 8. stoletja pr. našim štetjem Sparta, ki je moško in žensko mladino načrtno vzgajala s športnimi tekmovanji. Za dva karakteristična znaka v grškem športu gre hvala Spartancem: masiranje telesa z

oljem in tekmovalstvo brez oblačila, torej popolna nagota tekmovalcev. V Sparti je od 6. stoletja pr. n. št. šport vedno hitreje vstopal v službo vojaških služb in urjenj. Prvotni ideal tekmovalstva se je tako začel izgubljati. Nasprotno pa je v Atenah šport in tekmovalni duh vedno bolj cvetel, zlasti še s hitro demokratizacijo države, tako da je bil pristopen celotni mladini. Izjema je bil konjski šport, ki je bil zaradi zahtevnih materialnih sredstev še vedno privilegij bogatih.

(Se nadaljuje.)
S. R.

Kombinirane izpolnjevanke

Pred vami so štirje popolnoma enaki liki, ki jih morate izpolniti z besedami, kakor jih zahtevajo opisi. Pri tem upoštevajte naslednja navodila:

1. V vsako vrsto je treba vpisati dve besedi različnega pome-

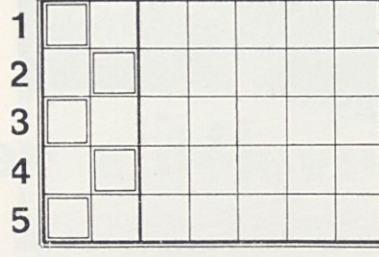
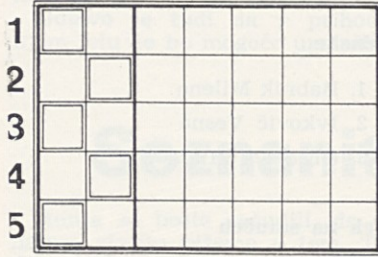
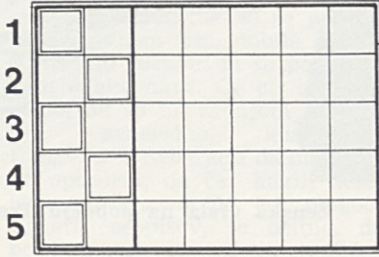
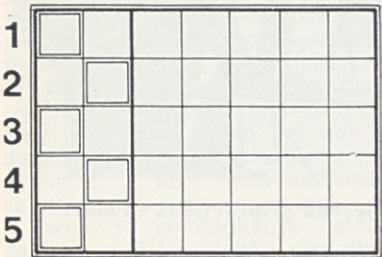
na. Prva sega od debelejšje navpičnice do konca lika, druga pa skozi ves lik.

2. Pri opisih pod isto številko navajamo vse tiste besede, ki segajo od debelejšje navpičnice, v pravilnem zaporedju, to je naj-

prej za prvi, nato za drugi, potem za tretji in končno za četrti lik. Opisi so med seboj ločeni s pomišljaji.

3. Opisi za besede, ki segajo skozi ves lik, dajemo v pomešanem vrstnem redu. Reševalec

mora sam ugotoviti, za kateri lik veljajo. Pri upoštevanju končnih rešitev in že vpisanih krajših besed to ne sme nikomur delati hujših težav.

OD debelejšje navpičnice do konca lika:

1. temno vino z našega Krasa — avstroogrski kovanec, heler — mesto v Bolgariji, črnomoško pristanišče — sladko pecivo iz biskvitnega testa z raznimi nadevi,

2. znana pivovarna v Ljubljani — nogica ljubkih domačih živali — doživljanje med spanjem — zasledovalec divjadi, tudi šahovska figura,

3. naša reka, najdaljši pritok Save — vrbi podobno drevo z olivami — kulturna rastlina s plazečim se stebлом in njen rumeni sladki sadež — sodobni slovenski pisec humoresk in satir (Zarko),

4. čvrsta povezanost združenost, nedeljivost, neločljivost — posušena in v soli konzervirana riba, sled, slanik — širok trak iz blaga, sestavni del duhovniške obleke — ploščata, zaprta posoda za tekočine,

5. izvirno ustvarjalen človek z najvišjimi duševnimi sposobnostmi — neprijeten, grozljiv občutek, trema, bojazen — prst na roki ali nogi — hreščeče beraško glasbilo v obliki zabojčka.

Skozi ves lik:

1. večji industrijski obrat s trojno izdelavo proizvodov — delavec v strojni industriji in metalurgiji — star, odslužen vojak, zaslužen starejši delavec — posoda za destilacijo tekočin, prekapnica, prehlapnica,

2. pogosto ime za zobno ščetko — otok v Maskarenih v Indijskem oceanu z glavnim mestom Saint Denis — vrh v Julijskih Alpah — zimski šport, otroško veselje na ledu,

3. vojaški čin, stotnik — pripadnica po vsem svetu naseljenega ljudstva, Judinja — morsk žival z dvodelno lupino — jasnost, brezoblačnost, svežina, veselost,

4. premica, ki seka krivuljo ali ploskev, črta sečnica — poševno

ležeči leseni del ostrejša, nosilec kritine — veliko in izčrpano znanje, umnost — kratko, lahko ročno orožje, revolver,

5. ime Puškinovega junaka Onjegina — delavec pri napravah za pridobivanje nafte — medalja, svetinja, odlikovanje — ruski violinist, glasbeni pedagog in dirigent (David).

Ob pravilni rešitvi boste na označenih poljih v vsakem liku dobili po eno znano ime slovenskega kraja s papirno in papirnopredelovalno industrijo.

I. S.

Rešitve pošljite v oddelek za informiranje do 13. aprila 1981. Izžrebali bomo pet reševalcev in jih nagradili po 80,00 din.

Veliko sreče!

Rešitev izpolnjevanke »iz dveh besed — ena«

Vodoravno:

1. majer — Labin — blamiranje, 2. ekipa — odpis — epidiaskop, 3. doliv — gesta — odglastev, 4. volja — agens — glasovanje, 5. Obrov — tonka — Robanov kot, 6. dolar — enost — aldosteron, 7. Edvin — cesar — drevesnica.

Na označenih poljih: Medvode — Logatec — Beograd.

Do 12. marca, do danega roka in dne, ko smo morali redakcijo te številke glasila zaključiti, je prispelo malo rešitev, a bile so vse pravilne. Verjetno je drugim reševalcem zmanjkalo časa, ker je glasilo zaradi tiskarskih težav izšlo malo pozneje, kot navadno. No, tokrat bodo imeli časa dovolj.

Srečo pri žrebu so imeli:

Mila Volf, Marija Markošek, Milica Špunt, Anica Oman, Zora Slatenšek in prejmejo po 50,00 din.

Senka

Idem pustim ulicama grada, idem bez cilja. Vodi me neka nepoznata ruka; stanem, stanem i senku vidim; još samo ona me prati, prati i vodi putem, punog sjete.

Stanem, stanem i gledam. Noći su hladne i magla, magla što rosu rada, kvasi mi oči, lice i kosu; i senka moja sad čudno stoji, a muzika počinje da svira na nekom nepoznatom oknu.

Magla pusta, koprene se viju, govorim senki; možda me čuje. Još samo ona prati me stazom; čini mi se, posve mi je bliska.

Krenem po putu, kojeg ne poznajem, senka me moja još uvek prati; stanem, stanem i govorim... Govorim senki svoga tela, govorim duhu svoga duha, govorim o ljubavi, radosti, tuzi! A senka moja počiva lako i grli stabala kestenova.

Idem po parku; senka me prati. Moja senka, moja duša i moje telo;

hodam; senka me prati Valove guste maglene doline porsecam telom krhkim, ne bojim se noći, ni čudnih oblika, što lagano rone dolinom

maglenom. Idem, senka me prati i nisam sam.

Moja senka ide pored mene; ne bojim se. Mislim o životu... Tu me barem moja senka prati; dobro znam, zbog čega mi duša pati, zato šetam stazom kroz parkove i milujem bezbrojne kestenje...

Fehim Suljanović

Takole so mali škrteljčki iz vevškega vrta s svojimi »cigankami« na pustni torek razveseljevali Vevčane

Učenci OŠ Edvarda Kardelja pri delu ob geografski karti, mladi budno spremljajo razlago svojega starešine (foto: Ciril Zupančič)

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC FEBRUAR

Poročil se je:

Prišli:

Štembal Ludvik — paznik pap. stroja
Skušek Lojze — pospravljač izmeta
Ulčakar Breda — tehnolog za aplikacijo papirja
Petrovič Zarko — čistilec lesa
Bučar Franc — ključavničar III — prišel iz JLA
Smerajec Stanislav — mazač — prišel iz JLA
Tasunović Dragan — pomožni delavec
Jerinič Ljubica — snažilka
Lepen Dragutin — pom. zavijača papirja

Odšli:

Bajrić Alaga — vodja zavijalnega stroja
Matejević Obren — II. pom. preč. rezal. stroja
Petrović Milivoje — I. pom. pap. stroja

Rodili so se:

Habič Janezu sin Bojan
Suljanović Emerju sin Ermin

Petrović Momčilo z Gunjević Bogdano

ČESTITAMO!

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izdaja vsak mesec — Odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Danilo Škerbiček, Ignac Zajec, Jože Marolt, Franc Fras, Silvo Razdevšek, Ivo Bogovič, Andrej Grad — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo — TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

ČESTITAMO!

Postopki planiranja

1 NAVDUŠENJE

2 ZMERA

3 STREZNITEV

4 ISKANJE KRIVCEV

5 KAZNOVANJE NEDELJNIH

6 ODLIKOVANJE NEDELJNIH